

ELŐFIZETÉS

HELYTREN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HÍRLETÉSEK:
6-hatásos postai sor egyszer 30 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitóléc ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, május 26.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vasútiak: Két vashid.
- A képviselőház ülése.
- As ex-lex a főrendiházban.
- A királyi léverseny.
- A horvát savargások.
- A Dalegyet elnökválasztásához.
- Meglesz a vashid.
- Politikai érdekességek.
- Leányok a színpadon.
- Vérengzés Osermön.
- Szerencsétlenség a Marosparton.
- Szerencsétlenségek egy autómobil-versenyen.
- Tárca: Az aranszobor.
- Regény-Osarnok: Klára grófné. Fordította: Ritt Gyula.

Két vashid.

Arad, május 25.

A királyi szabadalom-levél óta, mely a szabad királyi városok sorába emelte, kevés oly fontos kormányrendeletet kaphatott Arad, mint a milyent Lukács pénzügyminiszter f. hó 19-éről keltezővel küldött le a város közönségének a Maroshidak tárgyában.

Ezen rendelettel Arad előtt a fellendülésnek, a jövő nagyságnak oly káprázatos perspektívája nyílik meg, hogy szinte hinni sem merünk benne és aggodva kérdezzük önmagunktól, vajjon meg van-e polgárságunkban, illetve az azt képviselő hatóságban az előre lépéshez a bátorság és vállalkozás, melynek

előfeltétele a kínálkozó alkalom előnyei-
nek felismerése és azoknak magasabb
szempontból való elfogulatlan méltatása.

Mert őszintén szólva, Arad e részben messze mögötte marad más városoknak, akár Temesvár, Pozsony, Nagyvárad, vagy más kisebb községekkel hasonlitsuk össze, a melynek a közszükségleteik ellátását eszközlő vállalatok önkezelésbe vételével polgáraik megélhetési feltételeit egyrészt olcsóbbá tették, másrészt általuk a községi jövedelmeknek állandó és folyton fokozódó forrásait nyitották meg; holott Aradon ezek mind idegen, sőt jórészt külföldi tőkepenzesek kezében vannak. Ezek javára és hasznára lett Arad az ország egyik legdrágább városa. Szinte legendaszerű Arad éhletlensége, melylyel a nagyság és gazdagság kínálkozó alkalmait elszalasztja, s az utjába akadt kincseket hitvány apró pénzre váltja föl, a miként ezt már akkor tette, midőn a neki felajánlott egész csálai erdőért nem adta cserébe a — sörházat.

Most ismét megkínálja a kedvező végzet azokkal az eszközökkel, a melyekkel szerencsésének kovácsa lehet, ha ugyan van bizalma önmagához és hite a kedvező végzetéhez. A pénzügyminiszter ugyanis az említett rendeletében odakínálja Arad közönségének a hidvám és révszedés jogát, ha a város a Maroson keresztül két vashidat épít, az egyiket az ujaradi főutca tengelyébe, a másikat az

Eötvös- vagy a városház melletti utca tengelyében. A feltételek, a melyeket a kincstár még ezenfelül kikötött, éppen nem terhesek. Az a kikötés, hogy a hidvám ne képezze Arad külön jövedelmi forrását, hanem a beruházások törlesztése után szüntettessék meg, sajátképp Arad forgalmának esik javára, mely előbb-utóbb ugy is megkövetelte volna a balparti részekkel való zavartalan közlekedés akadályainak megszüntetését. Az arad-zsigmondházi utszakasz és annak mentén az ártéri hidak fentartása a katonai kincstárral egyetértve lesz szabályozandó. Ez az utszakasz eddig a debrecen-fehértemplomi államut testében feküdt s ez adta meg fontosságát; ezután az ujaradi főutca irányában építendő vashid s a hozzá-tőle vezetendő ut fogja helyettesíteni, míg a zsigmondházi utszakasz csak a várbeli közlekedések és katonai gyakorlatok biztosítására fog szolgálni s ez annál kevesebb gondot okozhat, mert hiszen az aradi várnak e minőségében való fenmaradása is csak idő kérdése.

A második hidnak építése, mely a várhoz vezet, az állam tartozását képezi a katonai kincstár irányában, ettől nem oldják föl az államot s ez utóbbi nem tehet hasonlót a várossal. Külömben ez is oly teher, amely a vámokból amugy is fedezetét nyeri. Hogy a két alternatív terv közül melyiket válassza a város: az Eötvös-utcait, vagy a városhá-

Az aranszobor.

(Tavaszi idyll.)

A messze északon történt, ahol zivatarok dúlnak, fagyos hidegek járnak s köd fekszi meg a tenger hullámain. Ezen a napon azonban, melyen történetünk játszik, a nap mosolygott le a földre, végigsimogatva a jégvárakat s a hólepte mezőket, a színek esodás varázsát esalva ki belőlük.

Fensalirban, a kődök nagytermében ott állt Flavia, Odinnak neje, rokkáján fonva, gyönyörű aranszugarakat s ragyogó felhőket szöve. Körülötte ültek a cselédleányai, különböző munkát végezve, de mindannyian levertséget tanúsítva, merthogy uradjuk arca is el volt borulva. Egyik se mert szólani, a legkisebb nesze se hallatszott, éppen csak a guzsalyok a pergése szakította meg a csendet.

Flavia jó volt és szép s ideje legnagyobb részét arra fordította, hogy másokat boldogítsa. De a szép ruhát, azt nagyon szerette. Ha valami finnépelyen részt kellett vennie, mindig remek ruhákban jelent meg, ruhadiszitése pedig még a képzeletet is felülmutták. De azért sohasem volt megelégedve velük s homlokán a felhő most is csak azért támadt, mert valami új és meglepő diszre vágyott.

— Fulla — szólott most kedvelt hölgyéhez — hozd ide az ékszerdobozomat.

Mikor pedig az aranszobor nyitva állott előtte, néhány percre némán tekintett le annak csillogó villogó tartalmára; aztán így szólott:

— Nem, ezek sem érnek semmit; valami új kell, valami ritka, valami kiválóan szép; valami különös felirásu nyaklánc talán.

Fulla zavartnak látszott, mert tudta, hogy a föld valamennyi aranyát összeszedték a törpék s abból Odinnak a szobrát alkották meg, hogy azt a neki szentelt templomban felállítsák.

Mikor Flavia észrevette, milyen gondolatok járnak Fulla elméjében, mosolyogva szólott:

— Nesze, Fulla, vidd el az ékszerdobozt, tudom már, honnan veszem, amire szükségem lesz.

Való igaz, hogy a nemes istennő hozzá nem illő kisértésnek engedve, éppen azon gondolkozott, miképen is hajthassa végre a tervét; s mindezt semmi másért, csak egy kis piperéért, a ruha iránti szenvedélyeért.

Odinnak a szobrát éjjel-nappal gondosan őrizték, senki sem mert közeledni sem hozzá, nehogy még megérinteni merészkedett volna. De Flavia tervet főzött s azt végre is akarta hajtani.

Behívta egyik cselédjét, bizonyos rendeleteket adott neki s elküldte őt a palotából. Estefelé a cseléd visszatért s egy kis üvegcsét adott Flavia kezébe.

— Szép és bájos királynőm, végigkóboroltam a földet s temérdek virágot és gyógyfüvet szedtem. Ebben a kis üvegben vannak desztillálva a leghatékonyabb oldatok, melyek mély álomba ringatnak; egy csöpp belőle mindig elég, hogy Odint magát is uralma alá hajtja.

— Menj el ma éjjel az aranszobor őrei-

hez s adj inniok abból a mézes borból, mit majd a számukra készítek. Később magam is követni foglak s akkor megcselekszem, amit magamban kieszeltem.

A lány úgy tett, mint ahogyan meghagyta urnöje, az aranszobor őrei pedig mély álomba estek, mihelyst csak megízlelték a mézesbort. Ekkor Flavia, aki az ideig várt, egy jó nagy darab szivaranyat tört le a szoborról s adaadta cselédjének oly meghagyással, hogy vigye el a törpékhez s hagyja meg nekik, hogy új és a legújabb divatnak megfelelő nyakláncot készítsenek neki belőle.

A nyaklánc csakhamar elkészült. Oly gyönyörű remekmű volt, hogy Flaviának nagy öröme tellett benne.

Az istenek által rendezett mulatságon vette föl először s azt mondják, hogy Odint magát is annyira meghódította vele, mint soha addig.

De Flaviát nem tette ez boldoggá, mert egyre attól rettegett, hogy az elkövetett lopást fel találják fedezni. Maguk az örök nem mertek ugyan szólni, mert roppant féltek vigyázatlanságuk miatt, de azért mindenki érezte, hogy idővel mégis csak köztudomásúvá lesz a dolog.

Valamelyik szép napon Odin ellátogatott a templomába, s észrevette, hogy a szobrát megcsonkították. Dühbe iszonytató volt, elhívta a törpéket, rájuk parancsolt, hogy mondják meg, a gonosztevőnek a nevét, de ezek nem akarták elárulni a királynéjukat, s állhatatosan hallgattak. A legnagyobb, a legiszonytatóbb fenyegetés se indította meg őket s végre is Odin elkergette valamennyit.

zit-e? arra már most is megadható a felelet, bár az egész kérdés elintézésében másodrendbe tartozik. A városról mellette *terv feltétel nélkül előnyösebb*, először szépiaszeti szempontból, másodsor pedig azért, mert messzebb van az ujaradi hidtól, holott az Eötvös-utcai épen amahhoz való közelsége által sem felel meg a célnak. Ellehetünk különben készülni rá, hogy a *magánérdek* itt közbe fog játszani s nehéz helyzetük lesz azoknak, a kik a kérdés elbírálásánál *csak a város érdekeit tekintik és védik*.

A minthogy a különérdek, valamint a szűk látókör és elfogultság az Ujaradra vezető hid irányára, sőt általában a kincstár ajánlatának ellenében is próbálkozni fog a gáncsvetéssel. Lesznek, akik az *egyenestől görbét akarnak majd csinálni*, mások ismét azzal állanak elő, hogy a hid Ujarad javára lesz és az aradiak oda fognak átköltözködni, mint olcsóbb helyre. Ha megtörténne is ez a képzelhetetlen abszurdum, csak arra szolgálna, hogy Ujarad mentől előbb Aradhoz csatoltassék, amint-hogy a vashid által leendő egyenes és közvetlen összeköttetés ugy is ezt az érdeket szolgálja, amely a hid létrejötte után csak idő kérdése.

A vashidon átvezetendő mótros közúti közlekedés, melyet a város szükségkép saját rezsijében épít, önként megoldja az aradi közúti közlekedés kérdését s a mostani társulatot kapitulációra kényszeríti. Az Ujaraddal és Banátussal való közvetlen közúti közlekedés előreláthatólag egyike lesz a legjövődélmezőbb vállalkozásoknak.

Az Ujaradra vezető vashid kiépítésével szabályoztatni fog az O-vártér, a mennyiben ezt az 50 holdnál nagyobb városi belterületet egy aránylag csekély költségbe kerülő gáttal *ármentesíteni lehet*, s az így nyert háztelkek árában sajátképp az egész hid árát megkapja a város, természetesen csak úgy, ha előbb a hidat megépíti.

Vannak sokan, kik ezt a dolgot más szempontból bírálják és a város szűkebb érdekkörét tekintik, valamint a kockázatoktól is vissza riadnak és lesznek, mint említők, kik érdekeiket nem tudják a vállalkozás keretébe beleilleszteni s éppen ezen okból, bárha más ürügyek alatt, ellenezni fogják az egészet. De épen azért elvárjuk az Arad közigazgatását vezető férfiaktól, első sorban a polgármestertől és a tanácstól, hogy a napirendre került kérdésben a vezetést haladéktalanul kezükbe vegyék; a nagyszabású koncepcióban a szatócs-főfogásnak helyet ne engedjenek; a kételkedőket bátorítsák, a tájékozatlanokat felvilágosítsák, a létesítés segédforrásait pedig szakértelem- és szorgalommal megteremtsék. Alljanak *egész lélekkel az ügy élére s annak létesítésében azokat kérjék és vegyék segédekül, akik szintén szívesen-lélekkel pártolják a dolgot*, mert nem lehet kedélyesebben a legfontosabb és tisztább ügyet is agyonütni, mintha azok kezébe adjuk annak elkészítését, a kiktől már eleve köztudomású, hogy *nem pártolják azt*.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 25.

Nagyon kevesen jöttek el ma a Házba, Dániel Gábor alelnök alig tudta megnyitni az ülést és minden percben attól kellett tartania, hogy a Ház határozatképtelen lesz. Az ülés elején Nosz Gyula szólalt fel s beszéde szenzáció számba ment. Volt szabadelvű párti létére a kormányt hevesen támada, és szavai kétség-telenül hatást keltettek az egész Házban. Azután végig Barabás Béla dr. beszélt az ő sokott élénk temperamentumával.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Dániel Gábor alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök fél 11 órakor megnyitja az ülést és bemutatja az irományokat.

öröket persze magikus hatalommal előbb álomba ringatta.

Csak hogy ennek a pusztításnak nagyon komoly következményei lettek. Odinnak haragja, midőn szobrának összetöréséről értesült, határt nem ismert s mikor mindhiába volt az a törekvése, hogy az igazi bűnösnek megtudja a nevét, bucsút vett Asgardtól, elvívén magával azt a jöltevő befolyást mind, amelynek befolyása alatt az istenek s emberek ott boldogan együtt éltenek.

S elkövetkezett az egyenetlenkedés, a szenvedés ideje. Odin testvérei felöltötték az ő alakját, elfoglalták a trónját; csak hogy nem volt meg bennük a jótett, a jótékonyág hatalma. A fagyóriások ellepték a földet, megfagyasztották a vizeket s iszonyu nagy hótakarót borítottak a földre, a tájra. Letörték a bimbót, virágot, megölték a zöld lombot s a termékenységnek hírmondója se maradt a világon.

De nem ez volt az egyedül baj, az egyedüli szerencsétlenség; Asgardnak istenei és istennői épen úgy érezték az örök Atya eltávozását, mint ahogy sínylette azt a föld. Veszekedés, versengés, civakodás támadt köztük; a béke ismeretlen volt előttük, az egyetértés kihalt belőlük.

Sőt már Flavia sem mosolygott. Mit ért neki mind a fény, a pompa, mikor az édes ura odahagyta! Sok-sok napon át csak sirt, csak panaszkodott. A remek nyakláncát, bajának kulforrását, félre tette. Némán, hallgatagon, buslakodva ült az asszonyai között. Ezek is szomorkodtak mélyen. Pergett ugyan a rokka, szóték ugyan még a felhőket is, de üdítő fénykévét, vidító színeket nem szöhettek beléjük többé;

(A miniszterelnök jelentése.)

Nosz Gyula: T. Ház!
Felkiáltások a szélsőbalon: Nincs miniszter! (Cseh Ervin horvát miniszter belép.)
Kubik Béla: Itt horvát miniszter! (Eljenzés.)
Beszélj horvátul! (Derűtség.)

Nosz Gyula: Midőn a szabadelvűpártból kilépett, csak helyi okokat hozott fel annak okául. Volt pedig egyéb oka is. *Nem helyesli a miniszterelnök passzív rezisztenciáját*, mert ez hónapokig, talán évekig eltarthat és ez bizonytalanságban tartaná az országot. A helyzetet meg kell oldani. (Tetszés a szélbalon.) A katonai javaslatokkal szemben nemzeti vívmányokat várt, de csalódott. A 67-es törvényt nyugvó pontnak tartja, a melyből az országot közjogiilag fejleszteni lehet. Elfogadná a katonai javaslatokat, ha olyasmit nyújtanának a nemzetnek, a mi fejlesztené a nemzet erejét, és hatással volna a nemzet közszellemére, de mert úgy látja, hogy a 67-es egyensúly meg van bolygatva Magyarország hátrányára, azért nem szavazza meg a katonai javaslatokat. Az ex-lex-jelentést sem helyesli, mert miután az ellenzék eljárását nem lehet rosszhiszeműnek tartani, nem tartja igazoltnak az ex-lex állapotot. (Zaj jobbról.)

Vérsi közbeszól.

Boöthy Ákos: Tessék Obudáról küldöttséget hozni az ex-lex mellett.

Vérsi József: Tessék az ex-lex mellett a törvényhatóságokat mozgósítani!

Nosz Gyula a jelentést elutasítandónak tartja, mert nem jelentés, hanem megoldás kell! (Tetszés a szélbalon.)

Kubik Béla: Nagyon szépen beszélt. (Derűtség.)

(Barabás és Széll.)

Barabás Béla: Jóleső érzéssel hallgatta az előtte szólót, aki bizonyította, hogy vannak még lelkiismerettel bíró férfiak a kormánypárton. Az ex-lex jelentéseket nemcsak nem szabad tudomásul venni, de ezeknek még a Ház asztalára sem szabad kerülőniök. (Helyeslés a szélsőbalon.) A tuloldalon folyton a parlamentáris mus elvét hangoztatják, de a kvóta-vita bizonyítja, hogy ezt bizony még sem respektálja maga a kormány sem, mert hiszen e vitában sem a miniszterelnök, sem a kabinet más tagja részt nem vett.

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem úgy van!

Barabás Béla: Csak a vita végén szólalt fel!

Széll Kálmán miniszterelnök: Ez nem igaz!

Kubik Béla: Pedig úgy van!

Széll Kálmán miniszterelnök: Hát Kossuthnak nem feleltem rögtön?

Flavia, midőn ezt megtudta, el volt ragadtatva örömben, de rettegett volna bizonyára, ha tudja, hogy Odin még mindig el volt határozva, hogy bármiképpen is, de kikutatja a szentségtörőt. Azalatt hordozta ugyan a nyakláncot, de mindig kellemetlen érzés fogta el, ahányszor csak viselte.

Mikor pedig Odin így rendes uton fel nem fedezhette a gonosztevőt, elrendelte, hogy a szobor a templom fölé helyeztessék, majd olyan rovásírást alkotott, mely a szobornak a beszéd hatalmát adta, hogy így mikor akár ő, akár felesége alatta elmegy, ő maga is elárulhassa megcsontkötőjének a nevét.

Flavia ez újság hallatára kétségbeesett, előhívatta Fullát s könyörgött neki, hogy bár milyen módon is, de szabadítsa meg a Hatalmasnak a haragjától, mert most már biztosra vette az elárulását. Fulla megnyugtatón igyekezett őt, elsietett s csak arra kérte, ne essék kétségbe, míg vissza nem tér.

Csakhamar visszajött a törpék legelőkelőbbjének kíséretében s már ennek a pusztaság megjelenése is vigasszal töltötte el a királyné lelkét, mert tudta, hogy ez apró segélye mellett biztonságban lehet.

Flavia kérdezte a törpét, mit kell tennie segélyének a megnyerésére; a kicsi törpe válasza pedig az volt, hogy csakis egy édes és gyöngéd mosolyára van szükség.

Ezt a kért kegyet Flavia szívesen megadván, a törpe elhagyta őt és a templom kapujához ment, ahol a szobor állott. A szólás hatalmát el nem vehetvén tőle, a Flavia vétkének elpalástolására szolgáló egyedüli mód az volt, hogy egészen megsemmisítse, miért is a talpazatáról ledöntötte s darabokra törte; az

mind sötétek voltak és vészjóslók, zivatarokkal terhesek.

Valamelyik szép napon hirtelen fény sugar ömlött el a légen s vidám hang rezgett Asgardon végig. Bifrost remek, gyönyörű hidja is megremegett a menny boltozatán. Csakis egy lénynek a lába nyomány mozdulhatott meg ilyképpen; a következő pillanatban megjelent... Odin.

Hét hosszú, fáradalmas hónap után megbékélt s égi hónapja ismét visszatért. Mikor meglátta azt a sok bajt és bánatot, mit távolléte okozott, nagyon elszomorodott; de csakhamar mosolyra nyílt az ajka s egyszerre minden megváltozott.

Először is sötét zugaikba kergette vissza a fagyóriásokat; aztán megsimogatta, ujjával megérintette a fákat, bokrokat, fésű bimbókat s azok rögtön virágzásnak indultak.

Igy tért vissza Asgardba a béke, a szépség és boldogság a földre.

Fensalirban pedig, a ködök nagytermében ismét ott ült Flavia; körülötte cselédjei és barátnéi, de most már vidám danára nyujtva, a kacajok hangjába belevegyült a rokkának a pergése is. Ragyogó fénykévék ömlöttek elő az ujjai alól — pirosak meg violaszínűek, fehérek meg aranyárgák.

De a legeslegfényesebb felhő az volt, melyet az istennő maga szőtt, miközben a legédesebb mosoly játszódott az arcán s a leggyöngédebb dal hangzott el az ajkáról: örömmel, boldogságnak dala; vétek, szenvedés és bűnbánás után.

Kubik Béla: Nem.

Szell Kálmán miniszterelnök: A valóval ellenkezőt méltóztatik állítani. (Kifelé megy.)

Endrey Gyula: Személyes kérdésben távozik.

(A király a vitában.)

Barabás Béla: A miniszterelnök a vitában magában nem vett részt, csak ennek befejezése után szólalt fel, úgy hogy ekkor neki már nem reflektálhatott senki. A szólo is ki akarta fejteni a nézetét a kvótáról, de mindig várta a miniszterelnök beszédét. Miután ez későn jött, hát most mondja el véleményét a kvótáról s az ezzel összefüggő eljárásról. Határozottan törvénytelennek tartja a hányadnak a király részéről való eldöntését. Az esztrák országgyűlés elé nem is került a bizottságok jelentése s így egyezkedésről szó sem lehetett. Pedig a király csak akkor határozhatja meg a kvótát, ha a megegyezés a két parlament között megírtult. Nálunk persze mindig inkább azt lesik, hogy a dinasztia, a császár mit akar s nem törődnek a törvénnyel sem. Elég sajnós dolog, ha már a negyvennyolcas pártnak kell a hatvanhetes alapot védeni, amely alap bizony már csődöt mondott. De amíg érvényben van, tartásuk be a törvényt s különösen helytelen, ha a legfelsőbb helyen a király sem respektálja a törvényt.

Elnök: A király minden tényeért a minisztérium felelős a törvény értelmében. A koronát vitába vonni nem szabad.

Barabás Béla: Nem is akarja ezt tenni, de kívánatos, hogy a legfelsőbb helyen is értesüljenek a sérelmek felhozásáról. Pártja álláspontját körvonalozza a katonai javaslatokkal szemben, amelyeknek teljes visszavonását sem követelték, csak a napirendről való levételét egyelőre, hogy ezekre az idő hiába ne fecséreltessék, hanem hogy helyettük fontos gazdasági javaslatok tárgyalassanak. De ez a kormánynak nem kellett. Pedig így sem katonát, sem mást nem kap. Mert az ellenzék a véderőjavaslatok ellen a végletekig folytatja a harcot. Ha az alkotmány, mely nemcsak a miénk, de az önké is, drága önknek, mert nekem nem az, akkor ne vigyék politikájukkal válságba az országot, amelytől csupán követelnek mindig, de adni nem adnak neki soha semmit. (Helyeslés a szélsőbaloldalon). A kisebbséget nem lehet vádolni felelősséggel a mai helyzetért s az ex-lexért, mivel ennek küzdelme csak a katonai javaslatok ellen szól. Az indemnitást is keresztül engedné, ha a katonai javaslatokat levették a napirendről. Ot hónapja folyik már ez a küzdelem. Mindenki azt hitte, hogyha a király körünkbe jön, majd szanálni fogja a jelen tarthatatlan helyzetet, de ez nem történt. Hanem volt kivilágítás, udvari bál, mintha semmi baj sem lenne, mintha farsang volna; pedig hát az egész ország beteg. (Helyeslés a szélsőbalon).

Barabás beszédének befejeztével az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Nigra nagykövet távozása.

Róma, május 25. A *Tribuna* hivatkozással a gróf Nigra bécsi olasz nagykövet állítólag küszöbön álló lemondásáról szóló lapjelentésekre, azt mondja, hogy gróf Nigra *Prinetti és Morin* miniszterektől nyugdíjazását kérte. Morin miniszter sürgető kérésére azonban beleegyezett abba, hogy ez legalább néhány hónapra elhalasztassák, Nigra utódját eddig még nem szemelték ki.

A Japán tengeri haderő.

Jokohama, május 25. Ito márkis egy tegnap tartott tanácskozáson, melyen politikai hívek vettek részt, magáévá tette azt a programtervezetet, melyet a pártok egy választmánya a kormánnyal és ő vele tartott megbeszélés folytán állított fel. Kijelentette, hogy a kormány hajlandó elejteni a földadó-javaslatot, hogy ne szaporítsa a nép terheit. A tengeri haderő nagyobbitásának szükségességét azonban általában elismerték. A kormány késznek nyi-

latkozott más módok híján kölcsönhöz folyamodni. Nem kívánsága szerint való a kormányval való egyezés leple alatt külföldi politikát üzni. A politikai égbolt azonban, szerinte a távol keleten felhős. A gyülekezet elfogadta a tervezetet.

Az ex-lex a főrendiházban.

(A meginterpellált miniszterelnök.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 25.

Hosszu idő után először ült ma össze érdelemleges ülésre a főrendiház. Nem sokan jöttek el ma sem. A püspöki kart, illetve a klerust *Samassa* egri érsek és *Császka* kalocsai érsek képviselte, *Lobkovitz* herceg ma is eljött és megjelent az új főrendek közül *Chorin* Ferenc is. Ellenben annál nagyobb érdeklődést keltett *Kuen-Héderváry* gróf horvát bán, a ki hosszabban és derűsen beszélgetett a miniszterelnökkel.

Az ülés tárgya kizárólag a kvóta-bizottság megválasztása volt, de egy interpelláció mégis érdekessé tette az ülést. *Eszterházy* János gróf interpellált az ex-lex dolgában. *Szell* miniszterelnök azonnal válaszolt.

Csáky Albin gróf pontban 11 órakor nyitotta meg az ülést és bemutatta az új püspökök kinevezéséről szóló átiratot.

Ezután a kvóta-bizottságba beválasztottak: *Dessewffy* Aurél gróf, *Harkányi* Frigyes báró, *Lukács* Antal, *Pallavicini* Ede örgróf és *Szmrecsányi* Pál püspök.

Eszterházy János gróf az ex-lex tárgyában interpellálta meg a miniszterelnököt. Az obstrukciót törvénytelennek tartja, amely megakadályozza a fokozatos haladás eszközeinek érvényesülését. Nem tudja senki azonban, hogy minő politikát folytat a miniszterelnök egy nagy többséggel a háta mögött. A tértlenség politikája nem többségi politika. Furcsa lett volna *Moltke*, ha nagy többséggel tétovázott volna. Vagy hogy lehet elképzelni *Leonidast* perzsa sáhnak. Az erőszakot törvényes és erőszakos uton kell megtorolni, mert különben igaza lesz *Tisza* Istvánnak, hogy elleneink, miként a hollók, károgni fognak felettünk. — A kormány puhalelkű houzsiderációk miatt erős lenni nem mer. Kérde, hogy van-e a paktumban olyan ok, amely miatt erősebb eszközökkel nem mer fellépni a kormány a bizottság ellen? Szándékozik-e feladni a kormány a passzív ellenállást. Ha nincs a paktumban ok a passzivitás felhagyására, mikor használja fel a kormány a többség akaratát és szándékozik-e ezt érvényesíteni?

Szell Kálmán miniszterelnök azonnal válaszolt. Furcsának tartja e megvádolást. Elismeri, hogy az obstrukció nagy anyagi és erkölcsi károkat okozott. A teendők egész tömege áll előttünk. Senkisem fájjalja jobban e helyzetet, mint szólo, de a megvádolást nem fogadja el, sőt visszautasítja azt a vádat, hogy erőszakot használni nem mer. Sohasem kimélte egyéni érdekeit. Egyszerűen megtartani akarja a törvényes keretet a törvénytelenesség ellen. Kérde *Eszterházy*tól, hogy bölcsességével magyarázza meg, mi az az erőszakos, de törvényes eljárás? Vagy pedig törvényes, de erőszakos eljárás? Ha megmagyarázza, akkor követni fogja a tanácsát. De a mig ezt nem teszi, addig mint hullámtörő áll itt. Nem távozik addig, a mig a korona és a többség bizalmát bírja és addig nem is kapitulál.

A paktumban pedig semmi olyan pont nincs, amely eljárását akármily irányban korlátozná. A paktumnak nincs titkos pontja! Egyáltalán mi akar ez a kérdés lenni? Talán

csak nem hiszik, hogy kiméletes akar lenni az ellenzék iránt. Hat hónap óta áll szemben az ellenzékkel. A házszabályokhoz tartja magát, azok felett az elnök örködik és bár lehet itt-ott erősebben használni az ellenzékkel szemben a szabályokat, de azok keretében az agyonbeszélést meggátolni nem lehet.

Eszterházy János gróf a helyzet szanálását kívánja. Nem veszi tudomásul a választ.

A főrendek a választ tudomásul vették s ezzel az ülés véget ért.

A kisjenői löverseny.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Kellemes időben s nagy, előkelő közönség előtt folyt le vasárnap Kisjenőn a „Seprős és vidéke félvérlothenyészti szövetkezet“ által rendezett löverseny.

A löverseny rendezőségének tegnapi löversenye, mely erkölcsileg is anyagilag jó sikerrel végződött, tulajdonkép kísérlet volt. Azt akarta kitapasztalni a rendezőség, hogy a tavaszi, avagy az őszi idő kedvezőbb-e a löverseny megtartására. A kísérlet a tavaszi meeting javára döntött, mert a tegnapi löverseny megmutatta, hogy nemcsak közönség volt jelen nagyobb számban, mint az őszi versenyeken, hanem az urlovasok közül is több jelentkezett nemesebb fajtájú lovakkal.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak külvonata nagy közönséget szállított Kisjenőre. A vármegye előkelőségéből számosan kían voltak a gyepen, s pompás látványt nyújtott a virágos női kalapok, világos férfiruhák, színes tisztí uniformisok tarka képe. Mondani sem kell, hogy a totalizátornek nagy forgalma volt.

A verseny lefolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

I. *Földművelésügyi miniszter díja*. 1000 korona.

1. *Fejér* József *Marygold*-ja; lovagolta *Czárán* János.

2. *Bárc* Iván *Eszter*-je; lov. *Reichlein* báró.

3. *Klein* György *Gerlé*-je; lovagolta tulajdonos.

Futottak még: *Vihar* I., *Kegyenc*, *Lujza*.

II. *Aradi versenyegylet díja*. Eladó gátverseny.

1. *Kintzig* János *Pezsgő*-je lovagolta *Czárán* János.

2. *Paikert* Henrik *Pajkos* a; lovagolja *Reichlein* báró.

3. *Rozvány* József *Kigyó*-ja; lov. *Czárán* Zoltán.

Futottak még: *Liliom*, *Mirza*.

III. *Aradvármegye díja*. Eladó sikverseny.

1. *Zangen* Ignác *Henry Clay*-je; lov. tulajdonos.

2. *Czárán* Zoltán *Felicitas*-a; lov. tulajdonos.

3. *Czárán* Zoltán *Hallatlan*-ja; lov. *Czárán* János.

Futottak még: *Lygia*, *Bodri*.

IV. *József 13herceg díja*. Gátverseny.

1. *Czárán* János *Moderne*-je; lov. tulajdonos.

2. *Czárán* Zoltán *Annie*-je; lov. tulajdonos.

3. *Zangen* Ignác *Valaki*-je; lov. tulajdonos.

4. *Wimpfen* Fülöp báró *Revue* II-je; lov. tulajdonos.

Futottak még: *Neurastheniker*, *Törökbecse*, *Savante*.

V. *A Magyar lovaregylet díja*. Sikverseny.

1. *Fejér* József *Karmester*-e; lov. *Czárán* János.

2. *Czárán* János *Mrs. Jersey*-je; lov. *Czárán* Zoltán.

3. *Bárc* Iván báró *Lapály*-a; lov. báró *Reichlin*.

VI. *Hölgyek díja*. Akadályverseny.

1. ifj. *Kintzig* János *Pezsgő*-je; lov. *Czárán* Zoltán.

2. *Czárán* Zoltán *Legény*-e; lov. *Czárán* János.

8. Baich Iván báró *Beszeg-je*; lov. báró Reichlin.

Ezután *paraszterveny* következett, melyben az erdőhegyi bíró vitte el az első díjat.

A verseny után kedélyes banket, este pedig a kaszinó fényesen díszített helyiségeiben táncmulatság következett.

TANÜGY.

(—) *Iskolaszéki Ülés.* Arad szab. kir. város községi iskolaszéke f. évi május hó 28 án az az csütörtöki délután 4 órakor a város ház emeleti kistermben rendezes haví ülését tartja, melyre a t. iskolaszéki tag urak, valamint a községi iskolai igazgató urak és urhölgyek ez uton is meghívattak.

Napirend: 1. A városi adóügyi osztálynak átírata, 120 tanuló után a múlt iskolai évekről előírt összesen 376 korona 40 fillér tandíjhátraléknak leírása iránt. 2. Agoston István aradi lakos kérelme, hogy a fia után a folyó iskolai évre lefizetett 11 korona tandíj többlet részére visszatalványoztassék. 3. Jelentés Román János volt arad ségal községi tanító által elkészített iskolai pénzek megtérítéséről, részére az állásától való felmentés megadásáról s az ez által megüresedett állás betöltése végett a szabályszerű pályázat kiírása tárgyában. 4. Arad szab. kir. város tanácsának végzése, melylyel véleményezés végett átteszi dr. Somogyi Gyulának, az aradi magán felsőbb leányiskola igazgatójának kérelmét azon intézet részére egy külön iskolaépület emelése iránt. 5. Előterjesztés az 1902—3-ik iskolai év végével megtartandó évi záróvizsgák idejének kitűzése s azokra a vizsga biztosok beosztása és kiküldése iránt. 6. Az iskolafelügyelő jelentése az iskolamulatságokról. Aradon, 1903. évi május hó 25-én. *Insititoris* Kálmán iskolaszéki elnök.

(—) *Vizsgálatok.* Az ujszentannai állami polgári fiúiskolában az évfárá vizsgálatok június hó 25-én és 26-án a magánvizsgálatok f. évi június hó 22 én és a következő napokon lesznek.

A horvát zavargások.

(A bán a királynál. — Dalmácia is mozog. — A meginterjuvált bán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Lent Horvátországban egyre tart még a forrongás. Egyre több helyen lázong a nép, a hatóságok mindenütt tehetetlenek, s a katonaság nem győz egyik helyről a másikra sietni, hogy a lázongást elfojtsa.

A helyzet súlypontja két napra azonban Horvátországból áthelyezkedett Bécsbe. A horvát bán Bécsbe utazott, ahol az ottlévő magyar miniszterekkel tanácskozott, s azután egy órai magánkihallgatáson *jelentést tett a királynak* a horvátországi eseményekről. Beavatott körök azt beszélik, hogy a bán ezen a kihallgatáson konkrét javaslatokat terjesztett 5 Felsőre elé a helyzet szanálására vonatkozólag, s 5 Felsőre nemcsak a bán eddigi intézkedéseit hagyta jóvá, hanem felhatalmazta a bánat a legteljesebb mértékben mind arra, amit szükségesnek tart a rend helyreállítására.

Igy utazott vissza a bán Zágrábba, miután Bécsben végig kellett hallgatnia a horvát diákok kemény tüntetését.

A horvát bonyodalom másik szála — a *dalmátok mozgolódása* — szintén Bécsbe ért el, s ott Körber kezébe került, aki ismert ügyességével bogozta össze.

Dalmáciában hasonló kezd lenni a helyzet, mint Horvátországban. Titkos rendeletre a táviratokat megcenzurázzák s csak a hatóság által jóváhagyott táviratokat továbbítják. A hatóságok a horvátok javára komoly felkeléstől tartanak. Jellemző tünet, hogy a horvátok és szerbek közötti oly éles viszálynak ez idő szerint semmi nyoma.

Raguzában is tüntettek. Rekvizitum tartottak a horvátországi esetek lelki üdvéért, amelyen több ezer főnyi férfi és nő volt jelen.

Az egész város *gyászbölgéssel* van feldisztatva és az üzletek zárva voltak. A *tüntető tömeg összetűsült a rendőrséggel*, mire a rendőröket visszavonta a hatóság.

A bán bécsi útjának érdekes epizódja egy interju, melyet a *Fremdenblatt* tesz közzé. Egy ujságíró előtt így nyilatkozott a bán:

— Horvátországból különös hírek érkeznek az utóbbi időben. Aki hitelt ad nekik, bizonyára azt hiszi, hogy ott patakokban folyik a vér. Az ember a fejéhez kap, a mikor ezeket a híreket olvassa s önkéntelenül is megkérdezi önmagától:

— Az Isten szerelméért, hogyan lehetséges, hogy vannak emberek, a kik ilyen nyugodt lelkiismerettel csapnak ökölrel az igazság arcába. Fölakasztott, meggyilkolt emberekről beszélnek, szomorú képeket festenek, mintha csak azt a benyomást akarnák kelteni, hogy Horvátország ma egy nagy, tulzsufolt kórház.

Becsületszavamra mondom: nem így áll a dolog. A fölakasztott, a meggyilkolt, rögtönítélő bíróság által elítélt emberekről szóló híreket úgy *koholták*, nincs azoknak semmi alapjuk. Hogy erősebb kifejezést ne használjak, *durva valóllanság* valamennyi ilyen hír. Néhány ember elmés szüleménye — s a látivódrót olyan türelmes...

A zavargásokat — mondta — legtöbb helyen asszonyok idézték elő, kiknek a férjei Amerikába vándoroltak ki. Da most nyugalom van Horvátországban és remélhető, hogy tulsulyra vergődik egészen a józan elem, hogy a mesterségesen szított zavargásokat elfojtsa. Az egész mozgalmat egypár forradalmár szítja, félkegyelmű politikai csizmadiák, de szó stnc róla, hogy Horvátországban tényleg volna egy nagy párt, mely Magyarország ellen, — Horvátországon kívül — segílyt keres.

Spalató, május 25.

Tegnap itt kísérletet tettek, hogy az olasz hajók lobogói bevonassanak, s helyükbe a horvátot tüzzék ki. A „Hungária” gőzös megérkezése alkalmával nagy tüntetés volt a hajó ellen, mely tüntetésben mintegy 2000 ember vett részt. A járási biztost kövekkel megdobálták. Három letartóztatás történt.

Zágráb, május 25.

Ma este Zágrábban nagy polgárgyűlést rendeztek, mely elhatározta, hogy 5 Felsőre-hez egy monstre depuiációt meneszt a zavargások ügyében.

Zágráb, május 25.

Horvátországból izgató hírek jönnek új zavargásokról, a zavarok terjedéséről. Szomborvár környékén különösen nagy az izgatottság. A lakosság kijelentette, ha katonaságot küldenek ki ellenük, mindenfelé fellázadnak.

Fiume, május 25.

A hatóság tudatta, hogy Susakban kihirdették a statáriumot. Statárium van Vukariban és más helységekben is.

Zágráb, május 25.

Blase és Lits közt ma megrongálták a vasuti síneket. *Fusinében* pedig megtámadták a pályaudvart. Négy zavargót letartóztattak, a katonaság egy embert megsebesített.

Laibach, május 25.

A késő esti órákban a város különböző részén nagyobb rendzavarások voltak. A tüntetők nagy csoportjai vonultak kiabálva végig a városban, köztük sok fiu is volt. A déli vaspálya udvarán *Ferri* képviselő elutazása alkalmából nagy néptömeg gyűlt össze, mely a bánra perreát kiállításokat hallatott. Egy százakra menő csoport a német kaszinó elé állott, hol szláv dalokat énekelt és a bánat abcugolta. Egyszerre *lövéseket hallottak* a tömegből. A Kaszinó-kávéház egy tükörlaklaka összezuodott és a golyók az ilyen időben nagyon látogatott helyiség szemben fekvő falába furódtak. Ugyanekkor köveket dobtak a kaszinóra, melynek a Star-

nalleera néző ablakai majdnem mind betörték. A Mahr-féle kereskedelmi iskola és az Auersperg-palota ablakait is bezúrták kődobálásokkal. Miután a rendőrség gyöngének bizonyult, a katonaság és csendőrség járőrei alaposan bejárták a várost, a mire csend lett.

Bécs, május 26.

A csász. és kir. távirati iroda jelentése szerint a dalmátországi képviselőknek 5 felségénél való kihallgatás iránt előterjesztett kérelmét nem teljesítették. A megtagadás *Körber* miniszterelnök javaslatára történt, abból az okból, mert a magyar korona országainak belső ügyei nem tehetők panasz tárgyává a reichsrathban képviselt királyságokból és országokból.

A Dalegylet elnökválságához.

(A volt elnök nyilatkozata.)

Arad, május 26.

Az „Aradi Közlöny” folyó 119. számában „Botrány a Dalegyletben” cím alatt egy közlemény jelent meg, melyben nemcsak a dalegyleti tagok részéről beküldött nyilatkozat, hanem a lapnak névtelen tudósítója is jónak látta az én személyemmel bővebben foglalkozni, miért is tisztelettel kérem: méltóztassék megengedni, hogy eme támadás ellenébe is megtehessem ebben az ominoussá vált ügyben a nyilatkozatomat.

Én az „Aradi Friss Ujság” részére hírlapi közleményt sohasem írtam, ilyen szándékom nem volt, s én csak adatokat szolgáltattam. Én a Dalegylet ellen támadást intézni nem akartam.

A tényállás a következő: E hó 20 án dr. Radó Károly ügyvéd társammal az utcán találkoztva, felkért, hogy adnék információt a Dalegylet beléletében törtétekről, mert őt ez az ügy nagyon érdekli, s erről egy közleményt is akar írni. Az ügy közérdekű lévén, megígértem, hogy kívánságának eleget teszek. Miután minden adatot összegyűjtöttem, egy levelet intéztem hozzá, melyben elmondtam a száraz tényállást. Ezen levélben adatok foglaltattak, de a levél maga nem volt lekölzlésre szánva. Es itt csodálkozásomat fejezem ki, hogy a Dalegylet tagjai ezen körülményt nem vették észre. A „Friss Ujság” 189 ik számában ez áll: „Kedves kartárs ur! Miután az Aradi Dalegylet elnökségéről való lemondásom nemcsak érdeklí, de arról egy közleményt szándékozik írni, a tényállást a következőkben van szerencsém előadni.” A ki olvasni tud, az megértheti ennek a mondatnak tartalmát, de ugylátszik, a szereplő urak egyike sem értette meg.

En Sólalvi György és Schleifer Antal urakkal személyes polémiába ezuttal sem bocsátkozom, mert azzal a szőnyegen forgó közügynek semmi szolgálatot nem teszünk. Alább közlöm az „Aradi Dalegylet” közgyűlésének a lemondásomra hozott határozatát.

Tekintetes Vincze Miklós urnak mint az „Aradi Dalegyesület” elnökének Helyben. Van szerencsénk uraságotat az 1903. évi május hó 10-én tartott rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyve 2. sz. határozatának kivonatáról értesíteni. A közgyűlés sajnálattal veszi tudomásul az Elnöknek ama elhatározását, hogy tisztéről lemond. Ezen sajnálatának jegyzőkönyvileg azzal ad kifejezést, hogy Vincze Miklós egyesületi volt elnöknek, az egyesület érdekében kifejtett buzgó működésért elismerést és köszönetet szavaz és a lemondásban felhozott indokolás alapján a lemondást szükségszerűen elfogadja és kilépését tudomásul veszi. Arad, 1903 május 15 én. Az „Aradi Dalegylet” nevében: Jó Béla s. k. alelnök. Szikezei Antal s. k. felkért titkár.

Ebből látható, hogy egész szépen váltunk el egymástól, de ott kellett hagynom az együletet, mert beláttam hogy nézeteim a többi vezető egyének nézeteivel összehangzásba nem hozható, már pedig nekem a céloim az volt, hogy egy nagy, hatalmas együletet alkossunk.

Mindezekből látható, hogy a f ntebb nevezett együleti tagok mást beszélnek a lapban mint a közgyűlésen. Ha az együletnek valaha

még ilyen körülménye között kell a nyilvánosság előtt nyilatkozni, olyan egyénnel irassa meg azt, hogy legalább a valószínűség látszata beigazolvá legyen. Ugyanis azt mondják a nyilatkozatban, hogy a 89 korona, mely az egylet pénztárából kifizetett, gyűjtés által rendezett, s az általam kifizetett 10 liter most is rendelkezésemre áll. Hát ez uraim, engedjenek meg, az ügynek alig elhíhetős tisztázása, hisz a hangverseny április hó 4-én lett megtartva s én még ezen hó 10-én megtartott választmányi ülésen elnököltem, tehát ez ideig a felmerült korcsmai tartozásnak gyűjtés útján való rendezéséről szó sem volt, az általam kifizetett 10 liter bor pedig rendelkezésemre sem állhat, miután az az én szemem láttára el is fogyasztott, tehát nem forgott fenn annak szükségessége, hogy ezen tíz liter bor ára az egylet pénztárából ismét kifizetessék. Midőn ezért a korcsmárost kérdőre vontam, azt felelte, hogy az általam kifizetett 10 liter bor 4 nappal később fogyasztott el egy kisebb társaság által.

A ki védekezésből támadásba megy át, az minden körülmények között csak rossz szolgálatot tesz az ügynek.

A személyes kifakadásokra nem válaszolok, hogy kinek van igaza, azt döntse el a nagyközönség.

Az adott körülmények között nincs más hátra, mint hatósági vizsgálatot kérni, melyhez az alapszabályok 18. §-a értelmében a hatóságnak joga van a vizsgálatot hivatalból is elrendelni.

Ezekből láthatólag én semmi támadást az egylet ellen nem kezdettem, engem semmi jogtalan támadás és személyeskedés nem is érthet, s mind az visszaszáll azokra, kiket szenvedélyök annyira elragadtak, hogy egy ilyen harcot indítottak.

Vincze Miklós.

Meglesz a vashid.

(A pénzügyminiszter a városhoz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 25.

Az aradi vashid, vagy vashidak ügye újabb fordulathoz jutott. A pénzügyminiszter a városhoz leiratot intézett, melyben a legutóbbi tárgyalás eredményeképpen közli a nem éppen bonyodalom nélküli ügyben feltételeit. A nagyfontosságú leiratot ma kapta meg a város, mely előreláthatólag rendkívüli közgyűlésen foglalkozik majd vele.

A pénzügyminiszter, kinek eme leiratát lapunk vezető cikkében méltatjuk, a múlt évi december hó 10-én Aradon megtartott értekezlet eredményéből kifolyólag „Aradvárosának az értekezleten előadott óhajai lehető figyelembe vételével” az átruházás feltételeit a kereskedelemügyi és a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg a következőképpen állapította meg:

(A két hid.)

1. A m. kir. kincstár az aradi kincstári vámos hidat és tartozékait, nemkülönben a hidavámszedési jogot és az arad-zsigmondházi révátkeletési jogot Arad se. kir. város tulajdonába bocsátja át, de az átadás napjától a város köteles a hidat és tartozékait: a három ártéri hidat s az arad-zsigmondházi utszakaszt fentartani.

2. Aradváros a kérdéses jogok átruházása fejében tartozik a Maroson a kereskedelemügyi miniszterium által jóváhagyandó tervek alapján a magy. kir. kincstár minden megterhelése és hozzájárulása nélkül két állandó jellegű és vasszerkezetű hidat építeni, melyek egyike Új-Arad község főutcájának tengelyében, másika pedig a város szabad elhatárolásához képes vagy az aradi Eötvös-utca, vagy a városháza melletti utca tengelyében, vagy esetleg a katonai kormányzattal egyetértőleg megállapítandó más helyen létesítendő.

Azon esetben, ha ezen második hidat az Eötvös-utca tengelyében építtetnék, a katonai kormányzat a hid balparti feljárója építési költségeinek viselését magára vállalja. Ha pedig a hid a városháza irányába, vagy más helyen építtetnék, ez esetben a balparti feljáró létesítéséhez szükséges, s a katonai kormányzat használatában lévő területek minden ellenszolgáltatás nélkül, ingyen fognak a város tulajdonába átbeszállítani, mindkét esetben oly feltétel mellett, hogy amennyiben a netán szükséges és a hidépítkezés terhére eszközözendő sáncátmetészek folytán egyes lakó- s raktárhelyiségek használhatatlanná válnának, ezek fejében a város teljes kárpótlást tartozik nyújtani.

(A vámszedési jog.)

3. A kereskedelemügyi miniszterium részéről, annak különös hangsúlyozásával, hogy a vámszedés külön jövedelmet vagy kereseti forrást nem képezhet, biztosítottatik Aradváros részére mindkét hidon a vámszedési jog és oly időre, mérvben és kiterjedésben, amint azt a hidak építési költségeinek törlesztetése megköveteli; de a kereskedelemügyi miniszterium a hidak jövedelmének emelkedése esetén a vámtarifát bármikor leszállíthatja, vagy a hidak teherbírásának fokozására elrendelhető esetleges létesítések költségeinek felmerülése esetében, Aradváros a vámtételek felemelését kérelmezheti.

Mindkét esetben szem előtt tartandó azon körülmény, hogy az építkezési költségek s egyéb beruházásoknak törlesztése után, a fentartási kötelezettségek a város által való továbbbi viselése mellett, a hidak a szabad forgalomnak átadandók lesznek.

4. A hidon jelenleg érvényben levő vámdíjszabályzatnak az új hidak felépítéséig leendő érvénybentartását a kereskedelemügyi miniszterium a város részére biztosítja, oly feltétellel, hogy Aradváros az átadás napjától számított fél év alatt az új hidak terveinek elkészítésére, illetve azoknak a kereskedelemügyi miniszteriumnak leendő bemutatására, s azután a miniszterium által meghatározandó idő alatt a hidak végleges felépítéséről gondoskodni köteles leendő.

A zsigmondházi csolnakátkeletés vámtételei az új hidak felépítéséig jelenlegi mérvükben meghagyatnak.

A katonaság az új hidakon ugyanazon vámentességeket élvezi, melyek részére a jelenlegi hidon biztosítva voltak.

Az új hidakon a vám fizetése alól felmentendők lesznek a távirdai küldöncök, ugyszintén az állami adókat szállító, vagy ujoncozás és ellenőrzési szemle céljából utazó községi előljárók.

(Az ártéri hidak.)

5. Az arad-zsigmondházi utszakasz s az azon lévő ártéri hidak fentartása vagy megszüntetése, esetleg a fentartási kötelezettségnek másra való átruházása a rendes közigazgatási eljárás útján lesz megállapítandó; a kir. kincstár részéről csak az köttetik ki, hogy ezen ártéri hidak és az utszakasz viszonyainak bármiképpen megváltoztatása a katonai kormányzat beleegyezésével eszközöltessék.

Altalánosságban kiköti a katonai kormányzat, hogy az aradi vár és az azon kívül elhelyezett csapatok, illetőleg a zádorlaci katonai gyakorlótér között a közlekedés, valamint a katonai javaknak a délvídkről, s az aradi teherpályaudvarból a katonai raktárakba való szállítása mindenkorra megfelelőleg biztosítottassék.

6. A kincstár az Aradváros és Új-Arad között építendő új hidat céljaira a tulajdonát ké-

pező, ugynevezett Atzél-féle teleknek azon részét mely a hid építésének a kereskedelemügyi miniszterium által szükségesnek kijelöltetik, ingyen bocsátja át Aradváros tulajdonába.

Az ezekben ismertetett feltételek a kincstár anyagi érdekeinek teljesen figyelmen kívül hagyásával a városra nézve az oly régóta tárgyalás alatt álló kérdés igen kedvező megoldását biztosítván, nem kétkedem azon, hogy ezen az alapon a tárgyalások immár véglegesen befejezhetőek lesznek, miért is felhívom a törvényhatóságot, hogy a kincstári védjogoknak az ismertetett feltételek alapján leendő átvételére vonatkozólag hozzon mielőbb jogerős határozatot és azt az átvétel napjának megjelölésével legkésőbbben folyó évi július hó 15-éig terjessze hozzám fel.

Budapest, 1908, május 19-én.

Lukács.

Politikai érdekességek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 25.

(Az országgyűlés feloszlata.) Az országgyűlés feloszlatajának eshetősége mind közelebb lép és Széll Kálmán miniszterelnök maga sem csinál titkot abból, hogy ha az obstrukció nem szerel le és nem elégszik meg azokkal az engedményekkel, melyeket a kormány Apponyinak tett: akkor mint utolsó eszközhöz, az országgyűlés feloszlataához kell nyulni; valamint abból sem csinál titkot, hogy neki semmi kedve nincs az új választások vezetéséhez, mert az a nézete, hogy a függetlenségi párt a maga mai alakjában és a tuzók vezetése alatt nem érdemli meg azt a törvénytisztelést, melylyel ő a választásokat vezette. Annyira nem titkolja ezt Széll Kálmán, hogy a függetlenségi párt régi korifeusait és az ujak közül is a komolyabb elemeket fölkererte, birják rá Kossuth Ferencet, hogy ragadja ismét magához a vezérletet s ne engedje át az országot és a függetlenségi pártot a tuzóknak. Ugy vélik, hogy ha a dolgok így folynak tovább, akkor nemcsak Széll Kálmán és Apponyi Albert gróf vonulnak vissza, hanem maga Kossuth Ferenc is oly helyzetbe jut, hogy ő rá nézve sem marad más választás, mint a visszavonulás.

Mindezeket az aggodalmakat a kormányban megérlelték azok a tapasztalatok, melyeket a király tíz napi itt időzéséből merítették. A király ugyan könnyebb lélekkel távozott Budáról, mint amilyennel jött, mert azokat a sötét színezéseket, melyekkel Bécsben budai utjától vissza akarták tartani, nem látta igazolva; de azért mégis nagyon levert kedélylyel nézi a helyzetet s nem zárkozhatik el az országgyűlés feloszlatajának parancsoló szükségé elől.

O is közeledni látja azt az időpontot, melyben Széll Kálmán maga is arra a meggyőződésre jut, hogy az ő rendszere, melytől eltérni nem akar, a kibontakozáshoz nem vezethet.

Ezek a komor aggodalmak meglátszanak a kormányhoz közelebb álló politikusokon; csak ezekről folynak a beszélgetések az intim körökben. Széll Kálmán miniszterelnök azonban már régebb idő óta nem érintkezik még a folyosón sem azokkal a függetlenségi politikusokkal, kiket bizalmas barátai közé sorozott eddig. Tüntetőleg kerüli őket s ezzel is jelzi, hogy az érvényesüléséről a függetlenségi pártot lemondott, teljesen lemondott.

Az obstrukció tehát, bár mozdulatlan-
nak látszik, rohamosan közeledik ahhoz
az egyik kimondott céljához, hogy az or-
szággyűlés feloszlatassék, ami legkésőbb
Julius végére várható.

(A susaki asszonyok.) A folyosón na-
gyon sokat tárgyalták ma a horvát de-
putáció bécsi útját. Valamint azt a nyi-
latkozatot is, melyet a bán egy bécsi uj-
ságró előtt tett. Elmondta, hogy durva
valótlanság a sok komor hír. A susaki
kerületben „kellemetlen” sokszor a hely-
zet, de ott is az asszonyok csinálnak csak
zene-bonát a vasuti állomások magyar
feliratai ellen. Néhány politikai stréber
pedig felhasználja a táviró-drót türelmes-
ségét. Ilyen módon kerülnek a világba
azok a rémhírek. Nincsen szép Horvátor-
szágban semmi baj . . .

Hát köszönjük ezt a szíves felvilágosi-
tást a bán urnak. Föl sem említjük ugyan
itt, hogy legutóbbi megnyilatkozásában a
goromba magyar államvasuti tisztviselő-
ket okolta a hibáért s azelőtt meg . . .
de ki is emlékszik valamennyi bölcs ki-
jelentésére? Elég az nekünk, hogy tudjuk,
kik a hibások: azok a fránya susaki asz-
zonyok!

Annyi bizonyos, hogy imponáló aka-
raterő, temperamentum és kitartás van
bennük. Khuen-Héderváry husz éves kor-
mányzása alatt vajjon ez erények bár-
melyikének is kifejezést adott-e? Vajjon
nem az ő lanyha, gyöngye, iránytalan
uralma alatt züllöttek el annyira a vi-
szonyok Horvátországban, hogy a susaki
utkaparó feleségének is nagyobb a befo-
lyása a horvát közvéleményre, mint neki,
a kit egy kényur korlátlan hatalmával
eresztettek rá Horvátországra, a kinek a
zágrábi rezidenciája körül lábujjhegyen
járt valamikor a nagy tisztelettől remegve
a jámbor horvát s a kit most jóformán
seprőnyéllel kergettek el a susaki asz-
zonyok?

Khuen-Héderváry futott is. A horvát
deputációval egy időben sietett fel Bécsbe,
a hol a király ma audiencián fogadta.
Mik történtek ott, mik nem, nem tudjuk.
S a horvát bán aligha is fog vele dicse-
kedni. Valószínűleg értésére adták, hogy
kár neki konkurenciát csinálni a susaki
asszonyoknak. Jöjjön szépen haza, az ilyen
nagy politikai talentumok, mint ő, ide-
haza is érvényesülhetnek. Most különben
is alkalomszerű ez a kérdés . . .

Ilyenforma hangulat nyilatkozott meg
ma a Ház folyosóján a horvát kérdésben.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi kereskedelmi testület f. évi má-
jus hó 26 án, kedden d. u. 5 órakor a kereske-
delmi akadémi tanács-termében választmányi
gyűlést tart.

(*) A kerületi betegsegélyző pénztár közgyű-
lése. Az aradi kerületi betegsegélyző pénztár
évi rendes közgyűlését tegnap délelőtt 10 óra-
kor tartotta meg élénk részvétel mellett. A ha-
tóság képviselőiben Zuber Andor rendőrfogal-
mazó volt jelen. A közgyűlést Wappl Viktor
igazgató-alelnök nyitotta meg s a jegyzőkönyv ve-
zetésére Sárga Károly ellenőrt kérte fel. A be-
terjesztett zárszámadást és vagyonmérleget a
közgyűlés egyhangulag elfogadta s a felelős
igazgatóság, felügyelő bizottság és tisztviselő-
nek a felmentvényt megadta. Balla Alajos
légszeszgyári igazgató indítványára a felelős
egyéneknek jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott
az elért szép eredményért. Zuber Andor indít-
ványára Tenner Lajos lemondott elnöknek sok

évi buzgó működéséért a közgyűlés jegyző-
könyvileg köszönetet szavazott. A megejtett
tisztújítás folytán egyhangulag megválasztat-
tak: Az igazgatóságba munkaadók közül: Balla
Alajos, Fejér Gyula, Markóczy Lajos, Nagy
Lajos, Szeberényi Gyula; az alkalmazottak kö-
zül: Bécsi Sándor, Ispravnik Gyula, Kalmár
Nándor, Szarvas György, Tumó Lajos, Tóth
József, Tomán János, Wappl Viktor, West-
mann Gyula, Wolschmiedt Agost. A felügyelő-
bizottságba beválasztottak a munkaadók közül:
Goldschmiedt Miksa, Pohl Odön; az alkalmazot-
takkal közül: Buday Gyula, Frank Fidél,
Mayer Károly, Zachariás István. Az igazgató-
ság e hét folyamán választja meg az elnökét,
ki előreláthatólag *Markóczy Lajos*, az aradi
waggongyár műszaki igazgatója lesz.

Vérengzés Csermőn.

(Gyilkossági kísérlet és öngyilkosság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Csermőn tegnap reggel véres esemény tör-
tént. Egy elzúllott iparemler *halálosan megse-
besített két román asszonyt* s mikor velük vég-
zett, kirohant az utcára, a hol föbe lőtte ma-
gát és *rögtön meghalt*. A súlyosan megsebesi-
tett asszonyok egyike a halállal vívódik, a má-
sik alighanem kiheveri a veszedelmet.

A véres eset nagy szenzációt keltett Cser-
mőn. A szegény asszonyok iránt, a kik áldo-
zatul estek a merénylő örült tettének, általá-
nos a részvét.

A kettős gyilkossági kísérlet és öngyil-
kosság részleteit tudósítónk a következőkben
jelenti:

Vas János valamikor jómódu molnár és
ácsmester volt Csermőn. Pár év előtt rossz tár-
saságba került, zülleni kezdett s egész nap
korcsmában töltötte az időt. A mulatságra ter-
mészetesen ráment a vagyon, a ház, a butorok
egy része is s az eddig boldogan élő kis csa-
ládba egyenletlenség, nyomor költözött be.

Időközben Vas János verekedő, goromba
modorát megunta a felesége s látva, hogy fér-
jét jó utra téríteni már nem sikerül, ott hagyta
Vas Jánost s kis gyermekével együtt elment.
A magára maradt ember ekkor egy csermői
asszonnyal vadházasságra lépett.

Vas János házat Argyelán Flóra csermői
román asszonynak adta el, a ki öreg édes any-
jával együtt lakott benne. A vételárból még öt
forint fennmaradt. Ez az öt forint motoszka
hónapok óta Vas János fejében, szeretete volna
elkorcsmazni. Kérte többször, de nem kapta
meg. Argyelán Flóret a korcsmában állandóan
szidalmazta a tartozás miatt.

Tegnap, vasárnap reggel Vas János újból
elment a román asszonyhoz s gorombán köve-
telte tőle a tartozást. Argyelán Flóra kérte,
hogy várjon aratásig legalább, most nincs pénze
nem tud fizetni. Vas János a vita hevében töl-
tött revolvert rántott elő, a melyet mindig ma-
gánál hordott s az éppen hátra fordult asz-
zonyra lőtt. *A golyó a szerencsétlen nő hátán
hatolt be és mellén jött ki.* Véresen, félholtan
bukott össze.

A lövés zajára berohant Argyelán Flóra
öreg anyja, a kit Vas János szintén megtáma-
dolt s a kire szintén fegyvert fogott. *Kétszer
lőtt az elvetemült ember az öreg asszonyra.* Egyik
golyó a kezét, másik a vállát érte és ezen su-
lyos, habár nem halálos sebet okozott.

A vérengzés után Vas János kirohant az
utcára s ott *föbe lőtte magát. A golyó rögtön
halált okozott.*

Vas Jánost, ki körülbelül 40 éves volt,
bírói engedély alapján még tegnap eltemették.

Argyelán Flóra a halállal vívódik s aligha éri
meg a reggelt. Az öreg asszony jobban van.

Ugy beszél, hogy Vas János a véres tett
elkövetése előtt erősen bepálinkázott s való-
színű, hogy ittas állapotban követte el a kettős
gyilkossági kísérletet és az öngyilkosságot.

SPORT.

+ Regattások ülése. A Tiszai Regatta-Szö-
vetségnek vasárnap délelőtt *Vásárhelyi Béla* fő-
rendházi tag elnöklété alatt ülése volt, melyen
résztvettek a szegedi, temesvári és nagybecs-
kerei regattisták képviselői is. Az ülés egyik
érdekes tárgyát képezte az idei szövetségi ver-
senyek rendezése. Hosszabb eszmecsere után
abban egyeztek meg meg, hogy ez évben, te-
kintettel a rossz időjárásra, szövetségi versenyt
nem rendeznek, hanem a szegedi s az aradi
regattisták a szövetségi versenyek helyébe
egy-egy *házi versenyt tartanak csolnak-kereszt-
lési ünnepélylyel összekötve.* A szegedi háziver-
seny idejét június hó 28 ikára tűzték ki, melyre
az aradi regattisták egy része vasuton, nagy
része csolnokon fog átrándulni Szegedre.

+ Díjlövészet. Az aradi polgári lövöldében
vasárnap megtartott rendes díjlövészen az
első mozsárdíjat Magyar Ferenc, a másodikat
Müller József nyerte. Az első kördíjat Magyar
Ferenc, a másodikat Müller József, a harmadi-
kat Domonkos Lajos. Az első mélylövés díját
Kuszálék Ferenc, a másodikat Kosztka Emil.
A pisztolylövészet első díját Feszler Károly, a
másodikat Magyar Andor. A pisztoly mélylő-
vés első díját Feszler Károly, a másodikat Ma-
gyari Andor.

Leányok a szinpadon.

(A polgári leányiskola ünnepe.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

A nyári szinkörben vasárnap és ma dél-
után fényes ünnepet rendeztek az aradi pol-
gári leányiskola bájos és kedves növendékel,
kik mindannyian a jótékony szolgálatába
szegődve dalokkal, szavalattal és tánccal való-
ságosan elragadták a színházat zsufolásig meg-
töltő közönséget.

A kis leánykák minden egyes program-
számot a legtökéletesebben és bájos szeretetre-
méltósággal adtak elő. Büszkének lehetnek azok
is, kik a rendezésben, a betanításban fáradoz-
tak és pedig *Simon Karolin*, a polgári leány-
iskola igazgatója, aki növendékeit a humanitás
szolgálatába állította és a kicsinyek lelki mű-
velődését ezáltal nagymérvben emelte; *Boros
Dóra* urhölgy, aki elismerésre méltó zenei fi-
nomsággal és diszkrécióval kísérte zongorán az
egyed énekszámokat; *Seabóné-Láng Berta* ének-
tanárné, kinek erélyes és szakszerű vezetése
mellett a növendékek magas színvonalon álló
karéneket produkáltak; *Seathmáry Etelka* tan-
intézeti táncintéző, aki a régi magyar tán-
cok kultiválásával, a poetikus rózsatánc ellej-
tésével a graciozitást sajátította el bájos növ-
endékeivel és *Polgár Sándor*, ki ez alkalommal
is fényes jelét adta rendezői ügyességének és
találékonyosságának.

A program igen változatos volt. Jól esett
a szemnek is az üde, ifju leánykák csoporto-
zatát látni, akik szinte egymás közt verse-
nyeztek a siker minél fényesebb elérésében,
mely iparkodásuk be is vált.

A karének, valamint *Böloni Margit* és
Szell Ilona zongorajátéka volt a program két
első száma. A kar fegyelmezett, harmonikus
éneke, a két leányka ügyes és korrekt zon-
gorajátéka zajos tapsokat aratott.

Poétikusan szép volt a *Rózsatánc*, melyben
résztvettek Balla Boriska, Decsy Etelka, Decsy
Lenke, Francz Irma, Grünwald Mariska, Kis

Erzsi, Kőműves Margit, Lázár Zina, Lövinger Ilonka, Reinitz Irma, Singer Rózsi, Sonn Irma, Unger Ilonka, Verzár Hermin, Weinberger Mariska, Wiener Margit. A leánykák oly szép táncsoportot alkottak, hogy már a függöny felgördültekor felzúgott a taps.

A *Mussa* című alkalmi költemény frappans hatással volt a nézőkre. A szereplők a következő leánykák voltak: Westmann Irén, Glück Ilonka, Pikk Anna, Sz. Király Agnes, Sármezel Anna, Strasser Mariska, Hazai Ida, Freud Irma, Gulácsy Ilona, Iricz Jenny, Steinitzer Ilonka, Schattelesz Böske, Csatlós Irma, Bakos Ilona, Dániel Margit, Streicher Irén, Zimmermann Gizella, Maczkó Elvira, Deutsch Irma, Kondor Anna, Pák Lucia, Pók Erzsi, Szász Magda, Steinhardt Margit, Darvas Róza, Hendry Jenny, Knothy Irma, Ungár Gizella, Darvas Margit, Verzár Margit, Benczedy Irma, Decsy Etelka, Decsy Lenke, Rosenberg Erzsi, Almási Erzsi, Szathmáry Sarolta.

A gyönyörű és mindamellott egyszerű kosztümökben a leánykák mint valóságos tündérek jártak-keltek a színpadon. A közönség nem győzte e bájos képben a gyönyörködést és a függőnyt sokszor kellett felhuzni, hogy minél többször tapsolhassák a bájos kicsinyeket.

A kar „kuruc dalokat“ énekelt, melyek elhangzása után *Hadfy* Elza „Az első bál előtti“ című monologot adta elő. A kisasszonyka minden lámpaláztól, gyönyörűen tolmácsolta az első bál előtti poetikus hangulatot; oly fesztellenül járt-kelt és táncolgatott a színpadon, oly kecses mozdulatokkal kísérte szavait és oly értelmesen és jellegzetesen beszélt, hogy a bivatásos színpadi naiva sem arathatott volna zajosabb tapsokat.

Erdekes és szép látvány volt a *Palotás* régi magyar tánc, melyben stilszerű magyar kosztümbe a következő leánykák jeleskedtek: Binder Aglája, Boros Emma, Boros Zelma, Böllöni Ilona, Deniflé Vidorka, Fetter Margit, Haszlinger Erzsi, Lukács Mariska, Probst Erzsi, Reicher Ilonka, Szathmáry Erzsi, Szilágyi Erzsi, Schwarcz Erzsi, Sztroljini Margit, Telmányi Mariska és Tenner Erzsike.

Az érdekes programot a kar magyar népdalok eléneklésével zárta be.

Az előadás előtt *Leizter* József, a *Kossak* József csász. és kir. udvari fényképész cégvezetője, az egyes csoportokról kiválóan ügyes összeállításban, fölvételeket eszközölt.

A közönség tegnap és ma is azzal a jóleső tudattal távozott a színházból, hogy a polgári leányiskola növendékeinek ünnepe kedves emléket hagyott hátra.

HIREK.

Szerencsétlenség a Marosparton.

— A folyóba zuhant szekér. —

Arad, május 25.

Borzalmas eset történt ma este a Marospart városához mögötti részén, a Neptun-fürdő közvetlen közelében.

Az aradi szalmaiparigyról hat megrakott kocsija jött Pécska felől a városba. A kocsik, a rendőrség röviddel ezelőtt kiadott rendelete következtében, nem jöhettek végig a kivilágított utcákon, hanem a Maros sötét partjának kellett venni útjukat, hogy így tegyék meg az utat a szalmaanyaggyárig.

Az esős, borús időben esti fél kilenc óra körültek a szalmával magasan megrakott kocsik a sikos folyópartra a Neptun-uszoda közelébe. Az utolsó kocsi, melyet *Tóth* József kocsis hajtott, valahogyan kizökkent az előtte

haladó szekerek nyomából, s az omlós partról belezuhant a Marosba.

A kocsinak, ki a szalmarakomány tetején ült, volt még annyi ideje, hogy egy hatalmas ugrással a partra vesse magát, de a szekér belefordult az áradatba és magával rántotta a két lovat is. A kocsit és az egyik lovat nyomban elsodorta a Maros, míg a másik ló valahogyan eltépte a szerszámokat és kiúszott a partra.

Hogy nem vált egészen tragikussá az eset, csak a véletlen műve volt, mert ha a kocsis nem őrizte meg lélekjelenlétét, bizony egy emberéletbe került volna az az erőlyes főkapitányi rendelet, mely a kivilágított és rendezett utcákról a bizonytalan és veszedelmes utra tereli a szegény fuvarosokat, kik nem járnak ugyan gummirádlereken, de gazdasági életünknek mégis csak valamelyes tényezői.

— Esküvő az udvarnál. Bécsből sürgönyzik: A Hofburgban ma esküdt meg *Mária Anna* főhercegnő *Éliás Bourbon* párizsi herceggel. Az esküvőn jelen volt a király is. A szertartást *Gruscha* bíboros érsek végezte. Az esküvő után a király kihallgatáson fogadta az új párt.

— Széll a szabadelpvüpart értekezletén. Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: A szabadelpvüpart ma este hét óra körül értekezletet tartott. *Széll* Kálmán miniszterelnök itt köszönetet mondott a pártnak ragaszkodó hűségéért és kitartásáért. A küzdelemben — mondta — a nyár folyamán sok fizikai odaadásra és áldozatkészségre lesz szükség. Mert a küzdelmet folytatni kell Magyarország parlamentárizmusa érdekében. Az ülés folyamán a kvóta-bizottságba *Andrássy* Gyula grófot jelölték ki.

— A városok és az obstrukció. *Temesvár*-ról sürgönyzik: A város ma *Telbisz* Károly polgármester elnöklése alatt közgyűlést tartott, melyen elhatározta, hogy az országgyűlés képviselőházához feliratot intéz, melyen a jelenlegi állapot káros következményeinek elhárítása érdekében azon kérelmet terjeszti elő, hogy az országgyűlés munkálkodásának megzavart rendje mielőbb visszaállítsák és a törvényhozás alkotmányos működése biztosítsák.

Erdekesen foglalkozott az ügygyel *Székesfehérvár* mai közgyűlése. Negyven bizottsági tag indítványt nyújtott be, hogy kéressék fel a kormány, hogy a káros parlamenti obstrukció megállítására mindent kövessen el. Ezzel az indítvánnyal szemben indítványt adtak be, a melyben azt kívánják, hogy a közgyűlés tiltakozzék az ujonclétszám emelése ellen, továbbá, hogy az országos függetlenségi pártnak bizalom szavaztassék és *Kossuth* Ferencnek üdvözlő táviratot küldjenek. *Bilkei* Ferenc városi hitoktató és bizottsági tag pedig arra nézve adott be indítványt, hogy a közgyűlés ne politizáljon és vegyék le valamennyi indítványt a napirendről. A közgyűlés *Bilkei* indítványát 58 szavazattal 32 ellenében elfogadta és így a politikai irányu indítványokat sem pro, sem kontra nem tárgyalták.

— Kitüntetett erdőfelügyelő. A hivatalos lap közli, hogy a király *Hoffmann* Antal uradalmi erdőfelügyelőnek, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül, a *Ferenc-József*-rend lovagkeresztjét adományozta.

— A magyar-óvári gazdaszok Aradon. A magyar-óvári gazdasági akadémia hallgatói június elején hosszabb tanulmányi körutra indulnak. Ez alkalommal útjukba ejtik Aradot is, hol egy napig tartózkodnak, megismerik a szőlőültetvénytelepet és a szennyvíztelepet, mely a növénytermelési kísérleti állomás szolgálatában áll. Az ifjuság *Kazinczy*-kőre terv szerint megkoszorozza a vértanu szobrát.

— Püspökök eskütétele. Az ujonnan kinevezett püspökök szerdán teszik le esküjüket a király kezébe. Az eskütételnél a magyar kormányt *Wlassics* miniszter fogja képviselni.

— Orbán napja. Ma volt Orbán napja, a fagyos szentek közül az utolsó. Az Orbán napjától nagyon félnek a gazdák, mert fagyot, szelet, hideget hoz sokszor. Az elsőrendű kritikus nap, melyet neve a naptárban jelez, utolsó félelme a gazdának a fagytól s névnapja elmúlván, nem fél többé a gazda a téltől, mert a legelleneségebb indulatu kritikus napok sem tudnak többet fagyot produkálni. De Orbán még mindig félelmes kései hírnöke a télnak, akinek nagy a respektusa s a kinek örömmel nézik távozását.

— A leánygimnázium kérelme. *Jarcsovics* Ferenc főreáliskolai és dr. *Hunyady* József főgimnáziumi tanárok Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságához egy kérvényt adtak be, amelyben anyagi és erkölcsi támogatást kérnek a szeptember havában megnyíló magánleánygimnázium részére. A kérvényt több méltányos érveléssel támogatják és kifejtik azon céljukat, hogy az intézetet mielőbb az állam kezébe adják át.

— Tíz éves találkozó. Az aradi kereskedelmi akadémiának 1893. évben érettségit tett növendékei e hó 31-én, pünkösd első napján tartják tíz éves találkozójukat. Reggel kilenc órákor gyülekeznek össze a felső kereskedelmi iskolában, honnan a temetőbe mennek s két elhunyt iskolatársuk sírját megkoszorozzák. Ezután az idegenbe került társak kedvéért megnezik a város nevezetességeit. Este pedig a Kass-vendéglőben társasvacsorára gyülekeznek egybe. A találkozózn részt vesznek:

Neulinger Béla (Acsev. tisztviselő Arad), *Ritt* Gyula (Máv. tisztviselő Arad), *Szántó* Mihály (Acsev. tisztviselő Arad), *Killegl* Rezső (Máv. tisztviselő Arad), *Haberéger* Lajos (Acsev. tisztviselő Arad), *Bánfi* Sándor (a Polgári Takarékpénztár könyvelője Arad), *Hercok* Sándor (magánzó Arad), *Nikolics* Géza (földbirtokos Arad), *Stern* Miksa (magánhivatalnok Arad), *Szende* Lajos (az I. magyar bizt. intézet főkönyvelője Arad), *Drucker* Miksa (fakereskedő Oroszába), *Szekula* Axent (birtokos Világos), *Löwenstein* Lajos (gyári hivatalnok Rózsahegy), *Becsák* Gyula (pénzüntézetű könyvelő T-Rékás), *Révész* Béla (waggonyári titkár Arad), *Domonkos* Gyula (pénzüntézetű hivatalnok Arad), *Székely* Károly (Acsev. tisztviselő Arad), *Rákos* Lajos (malomhivatalnok Budapest), *Guttman* Mór (kereskedő Budapest), *Rigler* Sándor (Uj-Arad), *Wagner* Ambrus (Máv. tisztviselő Debrecen), *Révész* László Lajos (könyvkereskedő Arad), *Marcu* Traján (takarékpénztári hivatalnok), *Erdély* Viktor (takarékpénztári tisztviselő M. Váásrhely), *Sebők* Ferenc (gyári hivatalnok Bécs), *Halász* Samu (gyári hivatalnok Budapest), *Bilkei* Adolf (biztosítási hivatalnok Kolozsvár), *Fothy* Nándor (gyári hivatalnok Budapest), *Hoffer* Odön pénzüntézetű tisztviselő (M. Váásrhely), *Braun* Mór (kereskedő B.-Gyula), *Korbuly* Lajos (birtokos Arad), *Klein* Samu (biztosítási tisztviselő Budapest), *Szathmáry* Marcell (községi jegyző), *Schwartz* Adolf (Máv. hivatalnok Ruttká).

— A kolozsvári Rákóczi-ünnep. Kolozsvárott a Rákóczi-ünnepélyek zavartalanul, nagy lelkesedés mellett folytak le vasárnap. Az ünnepély szombat este kezdődött a város világtárával. Ugyanekkor a vasuti zene-együttes a tűzoltók zenekara körzenét adott az egész városban. Május 24-én reggel a házak lobogódiszt állítottak. A főtér nemzeti színű zászlókon kívül Rákóczi színeivel, hatalmas árbócokról lengedező piros-fekete lobogókkal volt díszítve. Reggel istentisztelet volt az egyes templomokban és ezek során megemlékezés történt Rákóczi-ról is. A főtéri róm. kath. templomban fél 9 órákor ünnepi mise volt Rákóczi lelkiüdvéért. A szertartást *Biró* Béla apátplébános végezte, a kolozsvári dalkör közreműködésével. 10 órákor Kolozsvár városi közgyűlést tartott gróf *Béldy* Ákos főispán elnöklésével, akit *Szvacsin* Géza polgármester megnyitó beszéde után küldöttség hívott meg. *Márki* Sándor dr. egyetemi tanár emlékbeszédet mondott, amelyet percekig tartó tappsal fogadtak.

A tanács előterjesztését II. Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállítására *Fekete Nagy Béla* tanácsos terjesztette elő. Az előterjesztést báró *Feilitzsch* Arthur, *Tutsek* Sándor és *Boross* György bizottsági tagok beszédei után egyhangú lelkesedéssel elfogadták. Fél 10 órakor a vármegye nagy dísztermében matiné volt. A díszterem zsufolásig megtelt. Dálben a Mátyás-szobor előtt folyt le az ünnep egyik igen hatásos része. *Kun* Béla, a kolozsvári Rákóczi-bizottság elnöke megnyitó beszédet mondott, majd *Hock* János országos képviselő mondotta el nagy hatás mellett gyönyörű ünnepi beszédét. Délután 4 órakor az egyetem aulájában az egyetemi polgárság diszközgyűlést tartott. Este a nemzeti színházban diszlocadás volt.

— **Az amerikai magyarok.** Az Országos Nemzeti Szövetség vasárnap délelőtt tartotta a közgyűlést Budapesten, a vármegyei ház dísztermében, *Bujánovics* Sándor elnöklése mellett. Az elnök megnyitóját *Zseny* József társelnök tartott felolvasást az *amerikai kiküldetéséről*. A kivándorlás jelenségében megkapó esemény az a zászlókiállítás, a melyet az Országos Nemzeti Szövetség, a magyar társadalommal kezét fogva, a múlt esztendőben hajtott végre. Bemutatja *Zseny* József a zászló képét s elmondja, hogy azt nemcsak a magyar vonatkozású ünnepek alkalmával, hanem az Egyesült-Államok népe részéről rendezni szokott nemzeti ünnepeken is ki fogják bontani. Megemlékezett *Zseny* József a felolvasásában arról a hallatlan izgatásról, melyet a pánszlávok a magyar zászló ellen folytatnak, úgy, hogy e miatt nagy vámot is kellett fizetni a zászló és a podgyász után. *Zseny* meglátogatta az ünnepléseket után az amerikai magyar telepeket és küzdött a pánszlávok izgatása ellen. Mindenfelé lelkesedéssel fogadták, mert az amerikai magyarok hazaszeretete megható és csudálatra méltó. Végül megemlékezett, hogy az amerikai magyarok mozgalmát indították az iránt, hogy Budapesten fölállítsák Washington szobrát. A szerfölközött érdekes előadást, mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatta a közönség s aztán, az egyesület ügyeire vonatkozó előterjesztése után, a közgyűlés véget ért.

— **Pénztárvizsgálat a városnál.** A város pénztárvizsgáló bizottsága ma kezdte meg több napra terjedő vizsgálatát a városi főpénztárban. *Insitoris* Kálmán polgármester elnöklése alatt a bizottság tagjai: *Gebhart* István, *Opre* Péter dr. és *Marosy* Miklós jegyző.

— **A Barta Visontai affér.** Ez a régen húzódozó lovagias ügy, mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi, *szerdán* nyer befejezést, amikor a párbajt megtartják.

— **Új szerzetes.** *Oiaris* Sebestyén dr. karánsebesi gör. kel. román papneveldei igazgató felvettette magát a hódos-bodroghi zárda tagjai közé.

— **Sulyos kimenetelű kardpárbaj.** Az ideiglenesen *Bruckon* állomásozó 43. gyalogezredhez legyvergyakorlatra bevonult *Szabados* Béla tartalékos kadétörömester, az aradi waggongyár tisztviselője és *Luca* Sempronius tényleges állománybeli hadnagy között e hó 23-án délután sulyos feltételű kardpárbaj folyt le. A felek kétszeri összecsapásánál *Szabados* a fején, míg ellenfele mellén és jobb alkarján szenvedett jelentékenyebb sérülést. A párbajra a tiszt részéről szolgálatban ejtett sértés adott okot.

— **Ujságkiadók közgyűlése.** A főváros lapjainak kiadói és vidéki ujságkiadók is nagy számmal gyűltek egybe vasárnap közgyűlésre az Otthon-kör dísztermében, hogy magyar hírlapirodalom és kiadás törekvéseit, vágyait és céljait meghányják és a tennivalókról tanácskozzanak. Az ülésen, melyen *Zilahy* Simon elnökölt, egyebek között megalakították a választmányt. A vidéki rendes tagok közé *Aradra* *Boros* Jánost, az *Aradi Közlöny* kiadóhivatali főnökét választották be.

— **Szabadságon.** *Vannay* Gyula városi aljegyző holnap, keddenkezdi meg két heti sza-

badságát. Ezen idő alatt felkeresi a német városok *drezdai kiállítását is*, hol a közigazgatási tisztviselők számára sok érdekesség kínálkozik.

— **Halálozások.** Végtelenül szomorú esemény jut a halál krónikájába. Egy aradi fiatal ember, ki kezdetén állott szép pályájának, hova sok fáradsággal szorgalommal küzdött fel magát, meghalt. *Koller* János dr., a nagybányai főgimnázium tanára a fiatal halott, ki vasárnap éjjel hunyta le örökre szemelt szüleinek Deák-Ferenc-utcai lakásán. *Koller* egyszerű iparos családból származott, de törekvése eljuttatta a tanári pályához. Előbb az aradi főgimnáziumnál helyettes tanár volt, majd Nagybányára helyezték át, hol mint rendes tanár működött. A betegség azonban elsorvasztotta a tettetős fiatal embert, s most 26 éves korában meghalt. Temetése kedden délután öt órakor megy végbe a Deák-Ferenc utca 16. számú házból.

Tarjányi Vilmos honvédhuzsár őrnagy, ki egykor az aradi társaságok ismert tagja volt, Budapesten 48 éves korában meghalt. Elhunytát elsősorban neje szül. *Vass* grófné gyászolja. Holttestét *Aradra* szállították. Temetése kedden délután öt órakor lesz a felső temető halottas házából katonai pompával.

— **A jegyzők közgyűlése.** Az aradmegyei jegyzők ez idel rendes évi közgyűléseket vasárnap tartották meg Világos község háza nagytermében *Povássay* Soma elnöklése alatt. A közgyűlésen a vármegye képviselőiben *Schill* József főjegyző vett részt. A közgyűlésen rendes folyó ügyek tárgyalattak. Dálben diszced volt, melyen egymást érték a felköszöntők.

— **Hunyady János szobra.** *Tóth* István szobrász mintázta *Hunyady* János, a nemzeti nagy hős, emléksobrát, a tiz „király szobor” egyikét. A szobor most már bronzba öntve teljesen készen várja a felállítás és leleplezés napját. A budavári koronázó Mátyás-templomhoz vezető lépcső alján az *Albrecht*-ut egyik kiszögellését szemelték ki a *Hunyady* János szobra helyéül. A stilszerű talapzatot *Schulek* Frigyes műegyetemi tanár építi föl, akinek erre a célra a miniszterelnökség háromszáz koronát utalt ki. Az emlékművet e nyáron állítják föl, hihetleg éppen olyan suttomban, mint az eddig felállított királyszobrokkal történt.

— **A bérkocsik megvizsgálása.** Megirtuk a napokban, hogy az aradi bérkocsikat megvizsgálta a rendőrség. Most utólag is megvizsgáltak több bérkocsit, melyek közül tisztaság és csín tekintetében kitűnt a 29, 44, 59. számú egyfogatu; a 22., 7. és 28. számú kétfogatu bérkocsi.

— **Lujza hercegnő jövője.** A Nürnbergben megjelenő „*Fraenkische Curier*” azt írja, hogy a toskanai nagyhercegnő bécsi missziója sikerrel járt. A király ugyanis megengedte, hogy *Lujza* hercegnő osztrák területen tartózkodhassék, de csak azon feltétel mellett, ha *kolostorba* vonul vissza. A hercegnő júniusban elhagyja *Lindaut*. Akkorára eldöntik, hol fog lakni a szerelem száműzöttje.

— **Letartóztatott építész.** Tegnap a budapesti *Abbázia-kávéházban* egy elegánsan öltözött fiatal embert fogtak el, akit kabátlopáson értek. A főkapitányságon kiderült, hogy az illető *Vogel* Károly győri születésű harminchároméves építész, aki már hosszabb idő óta munka nélkül van. Sem kenyere, sem lakása nem volt. Elment tehát az *Abbázia-kávéházba*, ahová mérnökök szoktak járni, hogy azoktól segítséget kérjen. Itt keletkezett aztán végső kétségbeesésében az a gondolata, hogy kabátot lopjon. A rendőrség letartóztatta.

— **Szociálista gyűlések.** Vasárnap a szociálisták *Mikalakán* gyűléseztek. *Ponta* Péter és *Engelsz* Mihály voltak az aradi kiküldöttek. Népgyűlés volt *Beel* községben is. Mintegy háromezerhez *Auerbach* Gusztáv, a központból leküldött szónok tartott beszédet, azonban nagyon kevés hatással, mert a nép már ugylátszik, megunt a sokszor hangoztatott szólamo-

ket, s családostan oszlott szét, a legnagyobb rendet megtartva.

— **Soós bíró letartóztatásáról.** Soós bíró mult hét hétfője óta állandó rendőri felügyelet alatt állott, a miről maga sem tudott. Egy-egy detektív felváltva ott sétált budai lakása előtt és állandóan szemmel tartotta. Szükséges volt ez, mert az ügyészség értesült Soósnak a kijelentéséről:

— Engem élve nem visznek börtönbe. Majd teszék róla.

Ezt akkor mondotta, a mikor az ügyészség már két ízben sürgette letartóztatását. Nem is hitte az ügyészség hiábavaló sürgetése után többé, hogy lefogják tartóztatni.

— Majd tisztázom magam a vádak alól és akkor rendben lesz minden.

Szombaton délelőtt megjelent a törvényszéki palotában, mert tudta, hogy a vádtanács akkor foglalkozik ügyével. Egy óra hosszat várt az eredményre, de a vádtanács ülésének végét nem tudja bevárni. A folyosón egy hírlapíróval beszélgetett és ennek távozóban ezt mondotta:

— Nem várok tovább, majd értesítenek délután. Hiszen nem tartok semmi bajtól. A legrosszabb esetben vád alá helyeznek!

Fél egy órakor ment haza. A legkisebb mértékben sem sejtette egészen a letartóztatás percéig, hogy őt lefogják zárni. Halálra sápadt, remegett, a mikor lakása előtt megjelent fiákeren két detektív, akiket azonnal fölismert.

— Csak nem jönnek értem!

Szólt nejehez fordulva, akivel egyedül volt otthon. Rosszullet környékezte, amikor a detektívek egyike a vizsgálóbíró letartóztatási végzését felmutatta neki.

— Megyek — szólt sírásra fakadva — csak engedjék, hogy még egy néhány órát tölthessek itthon.

— Nem lehet — mondá a detektív — parancsunk van önt azonnal az ügyészség fogházába szállítani.

Leírhatatlan a megléte ember bucsuja a családjától. Neje lekísérte a kocsiig és elakart vele menni az ügyészséghez, de a detektívek nem engedték.

Soós bíró még utközben a kocsin is sirt, ami az utcán járók között feltűnt. Sokan felismerték a kocsiiban, a két detektív között.

Pontban 4 órakor *Kisfaludy* fogházgondnok irodájában volt. Ott végre hangos sírás vett erőt rajta. Nagyon kiméletesen bántak vele, ami láthatólag jól esett neki.

Mikor a fegházörök börtönébe kísérték még azt mondta:

— Nem fogok én itten életben maradni.

— **Az anyós szelleme.** Egy kis vidéki városban történt. A negyedik dimenzió néven ismert spiritizmus hívei ülést tartottak. Szellemidézés közben kiváncsira az egyik ur anyósának árnyát idézték meg, amely szokatlan pontossággal megjelent. Az anyós szelleme, a vendégek általános csodálkozására, a legbecsmerőbb jelzőkkel illette megdöbbsent vejét. A vó a kínos ügynek szitkozódásokkal akart véget vetni, de nem tudta tulkáltani az erős kifejezésekben bővelkedő szellem hangját. Végre is a vó megragadott egy ezüst gyertyatartót, s odavágta, ahol a szellem megnyilatkozott. A repülő gyertyatartót jalkiállítás követte. Lámpát gyújtottak és az őszinte szellem helyén a vó ur feleségét találták vérző fejjel. A férj kijelentette, hogy tettét nem bánta meg, mert szenvednie kell annak a testnek, amelyet az anyós szelleme magára ölt.

— **Megszökött hadapród.** Eszékről táviratozzák: *Drakulics* Gábor hadapród a kamenical hadapródiskolából megszökött. Hogy mi vitte rá erre a fiatal embert, még nem tudják. Elrendelték a körözését.

— **Szerencsétlenség Ósbudavárában.** Vasárnap este Ósbudavárában megrendítő szerencsétlenség történt. *Gündel* Mária 27 esztendőös artistanő, aki a műsoron *Dorzó* név alatt szerepel, fél tíz óra tájban hozzáfogott mutatványához, amelyet vakmerősége miatt különös figyelemmel kísérték a mulatóhely látogatói. *Dorzó* ugyanis fogerő mutatványt végez, amelynek érdekessége abban áll, hogy a mintegy husz méternyi magasságban lévő mecsetről egy

csigán, amelyet fogával tart, derékszögben kifejlesztett dróton leereszkedik a zenekar emelvényéhez. Ez a mutatvány mindössze néhány másodpercig tart, mert Dorzó a lejtőszerű dróton félelmetes gyorsasággal halad lefelé. A bátor artistanő a tegnapi mutatványkor *öt méternyi magasságból a földre zuhant*. A mentők agyrázkódást állapítottak meg s a Rókusba szállították. A szerencsétlenségnek valószínűleg a szegény Dorzó maga az oka. Előző nap ugyanis baleset érte, hasonló körülmények közt a bátyját, akinek azonban nem oly súlyos az állapota. A szombati szerencsétlenség megrendítő hatással volt Dorzóra s azóta elvesztette szokott bátorságát. Szerencsétlensége előtt mondtotta is, hogy fél. Nem is akart fellépni, de mégis megtette. Vesztére.

— **Az elhagyott férj bosszúja.** Dankó László budapesti malommunkást nemrégiben elhagyta a felesége, mert rosszul bánt vele. Dankó folyton kérlete az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá, de hiába. Erre a férj elhatározta, hogy bosszút áll. Napok óta leste a feleségét. Ma délelőtt tíz óra tájban a Bokréta-utca és Ullői-ut sarkán találkozott a feleségével, aki időközben *Reichelt* Miksa kereskedőhöz állott be szakácsnőnek. Az asszony megijedt a férje fenyegető külsejétől és futott a lakása felé. Dankó utána vetette magát, berontott a felesége szobájába, bezárta az ajtót, revolvért szegzett rá és a *bal combjába lökté*. Az asszony nem vesztette el lélekjelenlétét, dulakodni kezdett férjével és bár sebéből csak úgy ömlött a vér, sikerült a revolvért a dühöngő férj kezéből kicsavarni. Ezalatt elősiettek a házbeliek, akik Dankót lefogták és átadták a rendőrségnek. A sérült asszonyt a klinikára szállították.

— **A hét első napja.** Tegnap kezdődött Aradon a nagy pünkösdi vásár és örömmel konstatalhatjuk, hogy az üzlet nagy élénkséggel kezdődött. Rendkívül sok idegen érkezett a vidékről és helybeliek is hozzáálltak már a vásárláshoz. Az üzletek jobbra tömve voltak reggeltől napestig, meg is érdemlik derék kereskedőink ezt a nagy forgalmat. Az érdeklődés központjában ott találjuk persze Porter Vilmos Nagy Aruházát a Szabadság-téren. Ez a vállalat elmondhatja magáról, hogy dédelgetett kedvence a közönségnek. De nem hiába, mert igazán sokat nyújt választék és olcsóság tekintetében. Tegnap zsufolásig megteltek az áruház összes osztályai és már késő este volt, mikor az áruház kapui végre bezárulhattak. Így hát egészen bizonyos, hogy ezen héten igen, de igen sokan fogják ismét felkeresni Porter Vilmos Nagy Aruházát a Szabadság-téren.

— **Minden nőnek tudnia kell,** hogy a párisi és bécsi kiállítás arany éremmel kitüntetett Balassa-féle valódi angol Ugorkatej azonnal eltüntet szepit, májfoltot és mindennemű tisztatlanságot az arcról és annak gyönyörű üdeséget, fiatalságot kölcsönöz, kár tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 8 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható Balassa Kornél gyógyszerárban Temesvár, Aradon Vojtek és Weisz uraknál, Krausz Elemér és tarsi drogueria üzletében, Földes Kelemen gyógyszerárban, Tábor Gyula gyógyszerárban Pécska-ut 18. sz., ahonnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék Balassa féle ugorkatejet kérni.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **Vásároljunk FMKE-lakkot.**

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Kalapcsere.** Herzog Budapest címnyomat-tal egy fekete új kalap valaki által véletlenségből eloszereltetett. Felkértek az illető, hogy ezen kalapot a törvényszék telekkönyvi osztályába elküldeni sziveskedjék, ahol annak ellenében a kicserélt Kuttin-féle kalapját átveheti.

— **x— Orvendetes dolog,** hogy a közönség felvilágosodottsága mellett csak jó áru érvényesülhet. Erre támaszkodva, mint tősgyökores magyar gyáros ajánlom a legújabb módszer szerint, modern berendezésű gyáramban készült kitűnő pármái ibolya-szap-

panomat, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bír, a bőrt finomítja és üdíti. Rendkívül szelíd hatásánál fogva a legérzékenyebb arc-bőrűek is nagy sikerrel használják. *Minden külföldi szappant háttérbe szorít.* 1 drb. 80 fillér, 3 drb. 2 korona 20 fillér. Készítője: Szabó Béla gyógyszerész, pipere-szappangyáros Miskolcon. Raktár *Vojtek és Weisz* drogueria és parfüm-nemű nagykereskedésében Aradon.

Szerencsétlenségek egy automobil-versenyen.

(A sport-düh áldozatai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 25.

Vasárnap kezdődött meg a páris-madridi automobil-verseny, amelyben összesen 198 automobil vett részt s sok halottja és számos súlyos sebesültje van.

A verseny lefolyásáról a következőket jelentik: Vasárnap kezdődött a páris-madridi automobil-verseny. 3 óra 45 perckor indult az első kocsi, melyet Jerrott vezetett. 5 óra 20 perckor további 127 kocsi indult, azután a legközelebbi 25 percen még 23 kocsi, végül 6 óra 25 perctől 6 óra 45 perckor 47 motokikli. Óriási néptömeg volt jelen a startnál. Renault, a páris bécsi automobil-verseny győztesének testvére, aki harmadiknak indult el, 4 óra 55 perckor ment át Chartresen. Utána 50 másodperc múlva Jarrott ment, azután 9 perc múlva De Kniff. Renault 12 óra 15 perckor érkezett Bordeauxba elsőnek. Nagyszámu közönség élénk ovációkban részesítette őt. Másodiknak Jarrott érkezett, harmadiknak *Gabrieli*.

A versenyen rengeteg szerencsétlenség történt. De *Caters* báró gépésze St. Simphorien mellett *kizuhant a kocsiából* és egy árokba esett. *Arcán sérüléseket szenvedett*, de folytathatta az utat. Negyediknek Falleron érkezett 1 óra 13 perckor. Barrov kocsija Liboure mellett, midőn egy szembejövő kutyát egy fordulattal ki akart kerülni, *neki ment egy fának*. Barrov gépésze ez alkalommal *életét vesztette*, a kocsivezető megsebesült, de még él. Renault Marcell Poitiers mellett kocsijával egy árokba esett. Allapota aggasztó. Híre jár, hogy Angouleneben egy *súlyos baleset történt*. Két gépész állítólag súlyosan megsebesült, *kettő életét vesztette*.

Ezek a még vasárnap érkezett jelentések, míg most még a következő szerencsétlenségekről ad hirt a táviró:

Bonneval mellett egy automobil, amelyet Porter vezetett, mikor át akart menni a vasúti vágányokon, felborult. Az automobil *tüzet fogott*, a vezetője szerencsétlenségére a kocsi alá került és *szénné égett*. Abliss mellett egy automobil *agyongázolt egy asszonyt*.

Tourauds automobilját szerencsétlenség érte. *Tourauds megsebesült, gépésze életét vesztette*. Két néző megsebesült. *Richard* járművét *Chapniers* mellett szintén szerencsétlenség érte. Két gépkocsivezető súlyosan megsebesült.

Angouleneből utólag még részleteket jelentenek arról a szerencsétlenségről, amely *Tourauds*-ot érte. Angouleneből három kilométernyire *Tourauds* automobilja *két katonát, egy gyermeket és egy gépészt gázolt agyon*. *Tourauds* maga súlyos sérüléseket szenvedett. Egy libournai távirat jelenti, hogy Sand, az egyik kocsi vezetője, Arveyres mellett *hirtelen meghalt*.

A „Libre Parole” szerint *Marcell* Renault *belehalt sérüléseibe*, melyek a verseny folyamán érték.

A „Petite Girondese” című hírlap értesít arról a balesetről, mely *Tead* kocsiját érte Mont Gayon mentén. *Tead* egy automobil elé akart hajtani, miközben a jármű összeütközött. A kocsik felborultak. Hír szerint *Tead*, ki a ko-

csi alá került, nem halt meg, csupán erősen megsérült. Fűtője is sérüléseket szenvedett.

A francia belügyminiszter a verseny folytatását francia földön betiltotta.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A főesperes mind vádló.** *Puticiu* Traján dr. temesvári gör. kel. román főesperes *Andreescu* Imre temesvár-gyárvárosi lakos ellen a temesvári kir. ügyészségnél *hamis vád*, illetve *rágalmazás* büntette miatt tett feljelentést. A kir. járásbíró e napokban nyilvánosan tárgyalta e bűnügyet. Ez alkalommal *Andreescu* Imre beismerte, hogy az aradi gör. kel. román szentszéknél dr. *Puticiu*t följelentette, kijelentette azonban, hogy ezt nem saját kezdeményezéséből, önszántából, hanem rábeszélések folytán tette, s ebből kifolyóan kijelentette, hogy az aradi szentszéknél dr. *Puticiu* ellen, általa tett följelentések, melyeknek tartalma a *Tribuna Poporului* 1900. évi 38 ik számában is szellőztettek, egész tartalmukban *valótlanok és alaptalanok* és a feljelentések megtételeért dr. *Puticiu*tól ezuttal bocsánatot kér. kijelentvén a történet feletti sajnálkozást! Főmagánvádló dr. *Puticiu* ezen kijelentéssel szemben *magánindítványát* visszavonta.

§ **Fordulat a Königsberg perben.** A gróf Königsberg-féle perekben érdekes fordulat állott be. A kir. törvényszék a 100.000 koronás kölcsön ügyében úgy határozott, hogy annak engedélyezése tárgyában hozandó határozathozatalt felfüggesztette. A hitbizományi érdekelés ügyében a földmivélsügyi miniszter sürgős vizsgálatot rendelt el, melyet Föthy kir. főerdész már foganatosított is és róla terjedelmes jelentésben számolt be a miniszternek.

§ **Zámbory ügye a kuria előtt.** Az aradi kir. törvényszék *Zámbory* István aradi lakost négy havi fogházra ítélte, hatóság eleni rágalmazás vétsége miatt. *Zámbory* a kir. törvényszék egyik bíróját alaptalanul megrágalmazta. A kir. Kuria, mint lapunknak távirják, jóváhagyta az első és másod bíróság által kiszabott büntetést.

§ **Börtönre ítéltek lelkész.** Eszékéről telegrafálják, hogy *Popovics* Vaszilie szerb lelkész, *Brankovics* patriarka gyalázásáért 14 napi börtönre ítéltek.

§ **Fegyházra ítéltek csalók.** Megemlékeztünk annak idején arról a nagyszabású csalásról, a melyet a mult télen két ismeretlen ember *Scherer* András bács-bresztováci lakos kárára követett el. A két ismeretlen ugyanis pénzhamisítónak mondva magát, Marschal Miklósné odavaló lakosnő segítségével rávették *Scherer*-t, hogy keressen nekik új százas- és ezres-bankjegyeket, a mikről ők majd utánzatokat rajzolnak. *Scherer* lépre ment és 8130 forint értékű bankjegyeket adott át a csalók, akik ezért bádogdobozokba lezárt papirdarabokat adtak át *Scherer*nek pénz gyanánt azzal a kikötéssel, hogy azokhoz felévig ne nyuljon, mert ha előbb levegőre jutnak a hamisítványok, a festék elveszti a színét és akkor értéktelenek lesznek. *Scherer* el is rejtette az erősen ólmozott bádogdobozokat, de a felesége kíváncsi volt és felnyitott egyet, ami nagy meglepetést okozott *Scherer*eknek. A két csaló azonban ekkor már elmenekült. A nyomozás során kiderült, hogy az egyik csaló *Petrás* Bálint zombori lakos volt, akit Marschal Miklóssal együtt letartóztattak. — Büntársukat azonban nem lehetett letartóztatni, mert *Petrás* és Marschalné vonakodtak őt elárulni és időközben Szerbiába szökött. A két letartóztatott felett e napokban itélkezett a zombori királyi törvényszék, amely *Petrás* Bálintot 4 évi fegyházra, Marschal Miklósnét pedig mint bűnrészt 2 évi fegyházra ítélte a *Scherer* András kárára elkövetett csalásért. Kötelezte a törvényszék az elítélteket a kár megtérítésére is, de az ítéletnek ez a része alig lesz végrehajtható, mert az illetőknek nincs semmijük.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

O. H. Ö. Arad. 1. A kilátásba helyezett cikket szívesen vesszük s ha jól lesz megírva, közöljük. 2. Szegeden történt, úgy, amint a lapokban megjelent.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A m.-radnai vásár. A tavaszi országos vásárt e hó 22. és 23-án tartották meg M.-Radnán. Ez alkalommal úgy az eladóknak, mint a vevőknek nem volt hiány. A vásárra hajtott 1020 darab ökr, 200 darab 16,400 darab tinó, 500 darab juh, 150 darab sertés, 125 darab kecske, amelyeknek több felénél eladásra került. Igen szép árakat kaptak az elárusítók és pedig ökrökért páronként 400-tól 600 koronáig, ló darabja 100-tól 300 koronáig, süldő sertés darabja 20-tól 60 koronáig, juh darabja 12 korona, kecske darabja 8 korona. Tinókat vasuton szállítottak 20-tól 100 koronáig darabonként.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 25.

Delitőzsde. Buzakínalat mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 20,000 métermázsra került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanevek változatlanok. Időjárás borús.

Értéktőzsde. Berlin 1, Páris 5 magasabb.

Zárás 18 órakor:

Buza májusra	7.68—7.70
Buza októberre	7.43—7.44
Rozs októberre	6.52—6.53
Zab májusra	5.79—5.80
Zab októberre	5.50—5.52
Tengeri májusra	6.39—6.40
Tengeri júliusra	6.39—6.40
Repce augusztusra	12.40—12.50

Zárás 5 órakor:

Buza májusra	7.76—7.77
Buza októberre	7.45—7.46
Rozs októberre	6.54—6.55
Zab májusra	5.79—5.81
Zab októberre	5.47—5.48
Tengeri májusra	6.39—6.40
Tengeri júliusra	6.38—6.39
Repce augusztusra	

Zárás 5 órakor:

Oestrák hitelrészvény	666.75
Magyar hitelrészvény	728.50
Leszámlolóbank részvény	454.50
Rima-Murányi vasúti részvény	474.50
Oestrák-magyar államvasúti részvény	679.—
Köszti vasút	613.—
Városló villamos vasút részvény	313.50

Szeszüzlet.

— Május 25. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 118 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárazított moslék 12'80—13—korona mmásanként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, május 25.

Magyar aranyárjádék 4%	121.25
Magyar koronárjádék 4%	99.45
Magyar arany 4%	91.75
Magyar ezüst 4%	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	99.—
Magyar italmegváltási kötvény	—
Eorvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyereménysorajegy kölcsön	199.—
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	158.50
Oestrák papírjádék	100.40
Oestrák jádék ezüst	100.40
Oestrák jádék arany	121.25
Koronárjádék	101.—
1860-iki államsorajegy	154.—
Oestrák-magyar bankrészvény	1625.—
Magyar hitelbankrészvény	728.50
Oestrák hitelbankrészvény	667.50
Oestrák-magyar államvasút	680.—
20 frankos arany (Napoleonador)	19.06
Német birodalmi marka	117.12
London	239.65
Páris	95.22
30 márkás arany	23.42

NAPIREND.

Május 26. Kedd. Róm. kath. naptár: N.-Fülöp. — Protestáns naptár: N.-Fülöp. — Görög-keleti naptár (május 13.): Glicéria. — A nap két 3 óra 56. perccel, nyugszik 7 óra 26 perccel.

Kölesy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szórán és szombaton délelőtt 11^h—12^h óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1^h—2^h óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-museum helyisége mellett állasterem.

Tűzjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, hűvös, sok helyütt csapadék. Május 26. Az aradi kereskedelmi testület választmányi ülése délután 5 órakor (Kereskedelmi akadémia.)

REGÉNY-CSARNOK.

Klára grófnő.

— Francia regény. —

Fordította: Ritt Gyula. [30]

(Folytatás.)

A betegszobából kiléptek az orvosok, egy idősebb professzor és egy ezredorvos a gárda huszároktól.

— Hogy van betegünk, tanár ur?!

— Legyen nyugodt, méltóságos asszonyom — válaszolt a professzor, mialatt finom keskeny kezével végig simította szürkülő hosszú szakálát. — A golyót eltávolítottuk a sebből, a sérülés azonban így is veszélyes . . .

— Halálos?!

— Méltóságos asszonyom, a kegyed nyugalma meglepő. En erejébe mérten őszinte leszek. A sebesülés rendes körülmények között halálos, minden perc változást hozhat . . . feltétlenül azonban nem halálos seb, . . . attól függ, hogy a sebláz komplikáció nélkül fog-e lefolyni . . . Legyen elkészülve mindenre!

Claire lehajította fejét.

— Mindenre elvagyok készülve, — suttogta halkán, inkább magának, mint a professzornak.

— Kollegám, Portefenille ezredorvos, engedélyt kéri, hogy néhány napig a sebesült közelében lehessen . . . Remélem rendelkezésére bocsáthatnak egy szobácskát . . . neki a közelben kell maradni . . .

Claire, kezét nyújtotta az ezredorvosnak.

— Köszönöm szíveségét, orvos ur. . . férjem hálószobája mellett van egy alkalmas szobácska, azt fogom az ön részére berendeztetni. — Az épen meg fog felelni, méltóságos asszonyom.

— És végül, — vette át a szót ismét a professzor, még egy kérelmet, még egy tanácsot engedjen meg nekem méltóságos grófnő. Azt mondotta nekem, hogy a sebesültet önmaga fogja ápolni, . . . kérem, az első napokban maradjon távol a kórógytól. Az ápoló, kit küldeni fogok, tudja kötelességét. . . kegyed nem lehet segítségére, . . . sőt úgy magának, mint a sebesültnek csak ártalmára lenne.

— Hát ápolni se szabad férjemet?

— Igérem kegyednek, hogy hozzá fogom engedni, mihejt itt lesz az ideje. Teljesíteni fogja kérelmemet méltóságos grófnő?

— Oh igen, lesz erőm, hogy ezt is elviseljem . . .

Az orvosok eltávoztak, majd Richard is utánok ment és Claire a lelkéssel maradt vissza. A sebesültnek kihallatszó nehéz, hörgő lélegzetére figyelt s csak erővel tudta magát visszatartani attól, hogy a sebesült ágyához siessen.

Renée szolgálója lábujjhegyen lépett a szobába.

— Méltóságos asszonyom . . .

— No mi az?

— Méltóságos asszonyom, az édes atyja érkezett meg az imént s beszélni akart méltóságoddal. Walter urat a szalonba vezettem.

Claire szeméi fölvillogtak, kiakart sietni a szobából, de a lelkész gyöngéden visszatartotta.

Engedje meg, hogy én beszéljek vele, — kérte Clairet.

— Nem, kedves barátom, — válaszolt ez nevetve. — Ezt a kérést nem teljesíthetem. Amit atyám és én megbeszélni akarunk, az tisztán az én ügyem.

— Kegyed fel van indulva gyermekem. . . elfogja ragadni hevessége, gondolja meg, hogy atyjával áll szemben.

— Azt szem előtt fogom tartani, — szölt Claire és keserűséggel, fájdalommal és kétség-gel szívében sietett ki a szobából. Az izlése-sen és gazdagon berendezett szalonban, hol Walter senior a leányára várakozott, ünnepélyes csend uralkodott. Nem lehetett hallani a szolgáló föl és alá járkálását, nem egy hangos szót, nem egy nevetést, heves ajtó nyitást, vagy csukást. Ugy tűnt föl neki, mintha egy olyan

házba volna, melynek urát most kísérik utolsó nyughelyére. Walter senior nem volt barátja a szentimentális érzelmeknek. A komoly, ün-nepélyes halotti csend zavarólag hatott kedélyére. Izgatottan várt a szalonban és ujjával idegesen dobolt az asztalon. A szolgáló suttogva közölte vele, hogy urát baleset érte a „vadászaton“. Walter ur bólintott a fejével. . . A vadászaton . . . 5 már tudta, hogy milyen vadászatot gondoljon.

Renée veszélyes sebesülése megnehezítette feladatát, de végül is ügye ugyanaz maradt, mivel sem változott . . .

(Folytatás következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi május hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat d. u. 3.32
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm.v. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
	Személyvonat este 9.05
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvoat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.33
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 7.06
Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat este 10.33
Brás felé:	Brás felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.05
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Motormenetek

Arad—Szabadsgtér és Battonya között.

Battonya felé reggel 8.—	Battonya felől reggel 6.02
Battonya felé d. u. 12.26	Battonya felől d. u. 12.04
Battonya felé este 7.11	Battonya felől d. u. 4.05

NYILTÉR.*

Limbeck János

első magy. kir. szab. érekeporsó-pyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon 93.

Alólirottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetlen jó fiuk, illetőleg unokaöc, unokatestvér, jóbarát, ismerős és rokon

Dr. KOLLER JÁNOS,

a nagybányai kir. főgymnázium tanárának,

folyó évi május hó 24 én, éjjel fél 12 órakor, életének 26. évében, rövid szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után történt jobblétre szenderült.

A boldogultnak földi maradványai május hó 26 án, d. u. 5 órakor fognak Deák-Ferenc-utca 16 ik számú házban a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő sírhelyen örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise áldozat a boldogult lelkiüdvéért május hó 27-én, délelőtt 8 órakor fog a főt. Minorita-atyák templomában az egek Urának bemutatni.

Arad, 1903. május 25.

Aldás és béke lengjen a korán elhunyt drága halott hamvai felett!

Koller János és neje szül. Vogl Mária, mint szülők.	Özv. Lakner Jánosné szül. Koller Jozsefné, Koller Borbála, Bíró Valentiné
Barton Katalin férj. Tenner Lajosné,	szül. Vogl Erzsébet,
Barton Ilona férj. Lambert, unokatestvérével.	Özv. Thelez Vilmosné szül. Vogl Johanna, nagybátyja, nagynénjei.

Célsz. és kir. szabadalmazott

Frisch-féle

férfi-alsónadrág,

mely elől az övnél szűkebbre vagy bővebbre szabályozható a nélkül, hogy a felső nadrágot vagy mellényt kellene fölgombolni. Egészségi szempontból célszerűségénél, tartósságánál és kényelmességénél fogva hazánkban és a külföldön a legnagyobb kedveltségnek örvend, mert a testhez simul és nem csuszik le, mint az eddigiek, melyek vagy nagyon szűkek, vagy nagyon bővek voltak: a gyomorra pedig rendkívül hatással van.

Szabadalmazott férfi-alsónadrágok árai:

Köpper K. 3.20
Schroll-drill K. 4.—
Rumburgi K. 6.—

Rövid nadrágok méreténél elegendő a derékbőség feleséves véve.

Rövid férfi-alsónadrág meleg nyári napokon a legkellemesebb viselet.

Medopolan-schiffon K. 2.80
Czérna-kreasz K. 4.40
Fehér batizt K. 3.60
Színes francia batizt K. 3.60

Szállított árunk meg nem felelés esetén kicseréltetnek vagy az érték fizetett összeg visszatartik. — Csomagolást és szállítólevelet nem számítok. — 1074

Aradon kizárólag nálunk eredeti árban kaphatók:

Rosenblüh H. és Társa.

Utastás mértékéhez:
Derékbőség (feleséves véve), a felső nadrág teljes hossza.

A legjobb fémtisztító szer

ma és az is marad az

AMOR

fémtisztító gyönyörű fényvel.

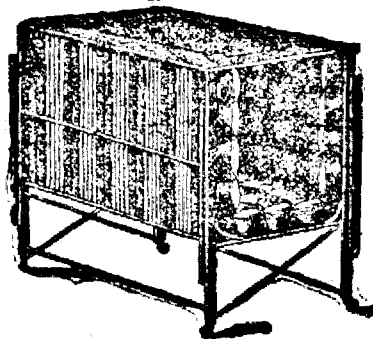
Mindenütt kapható 14, 20 és 30 filléres dobozokban.

Gyáros: Lubszynski & Co., Berlin N. O.
Ugyeljük az „Amor” védjegyre.

1051

TUNSZKY ES MIHÁJLOVITS

vasbutor és aczélsodrony ágybetét gyára

ARAD,

Templom- és Kölcsey-
utca sarok.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat u. m.:
katona-, tűzoltó-laktanyák, kórház, iskolák, intézetek, kávéház
berendezését.

Kertisátrak, (szédszedhető) pavillonok,
kávéház és vendéglők részére. 278

— Szállítunk helyben és vidékre kereskedőknek viszonteladásra. —

Kifünő vasmunka! Pontos szállítás! Finom fényezés!

Kerestetik
egy ügyes berakóleány

és tanulóleányok gépéhez,

továbbá

tanulók

az

Aradi Nyomda Részvénytársaság

könyvnyomdája és könyvkötészete részére.

„FMKE”

padlólakk és parketta-fénymáz a legjobb.

Teljesen magyar gyártmány a Meer Mór és Fia-féle

mosható „FMKE” takarékos parketta-fénymáz

kipróbált, legjobb máz parketták, puhapadlók, linoleum és butorok fényezésre, legcélszerűbb és legolcsóbb, mert a

FMKE parketta-máz

használata könnyű és egyszerű.

FMKE parketta-máz

azonnali használatra készen van és így főzni nem kell.

FMKE parketta-máz

feleslegessé teszi a fáradságos keféltést, amennyiben egy puha ruhával megdörzsölve tükörfényessé válik.

FMKE parketta-máz

viztől nem válik foltossá.

FMKE parketta-máz

matt butorok beeresztésére előnyösebb mint a brunolin.

FMKE parketta-máz

a legolcsóbb, mert 1 kiló 90—100 □ méter parkettára elegendő.

Ára: 1 kilós dobozban K. 2.40, fél kilós dobozban K. 1.30, negyedkilós dobozban K. — 70.

A FMKE szobapadlólakk

rögtön szárad, szagtalan és mosható világos sárga, sötét sárga és mahagoni barna szép színekben, 1 kiló tisztasulyt tartalmazó dobozokban 1 kiló 2 korona.

5% az „FMKE” javára 5%

Teljesen magyar gyártmány, gyártja

385

Meer Mór és Fia

festékkereskedése

Arad.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Zálogzédulákat,
tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 703
óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

3 nap alatt meggyógyul

a hngyeséfolrás — ha több éves is — sza-
badalmazott tanálmányom által, mely több
évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bé-
csi kórházban s a párisi Hopital-Mydi-
ben vérbajbetegségek osztályán általános
használatban van. Tehetetlenség és éjjeli
magomlás meggyógyítására is feltétlenül
biztos. Étrend, foglalkozás változtatás nél-
kül otthon titokban használható. Haszná-
lati utasítással 10 frt. utánvétellel, vagy az
összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 681

Budapest, VIII József-körút 53.

Butor-gyáramat

Választó-utczából

Magyar-utca 5. sz. házamban,

külön e czétra épített nagy helyiségekbe

helyeztem át.

Steigerwald A.

butorgyáros

1027

Arad, Andrassy-tér 15.

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilynemű uri öltönyök
mérték szerinti elkészítését a legjobb dí-
vat és pontos szabás szerint a legja-
tányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat
olcsón eszközöl. 228

ARADON,

Salacz Gyula-utca 2.

Kalmár József

műszerész

ajánlja jó minőségű

kerékpárjait.

Raktáron tartok elsőrendű külső és
belső gumikat és minden a kerék-
párhoz tartozó felszerelési tárgyakat.
Olcsón és jótállás mellett végzek

kerékpár javításokat.

Villanyos csengő és telefon beren-
dezéseket szakszerűen és jótállás
mellett készítek. 806

Telephon szám 242.

A Gróf Csáky - féle

uradalomhoz tartozó

Alvácza fürdő

Arad és Hunyadmegye határán.

Teljesen újra berendezve és kényelmes vendégszobákkal ellátva.

Gyönyörű fekvésű, kies völgyben kitűnő jó levegővel.

Csusz, ischias, rheuma, köszvény, női betegségek, borbajok, el-
gyengülés stb. ellen, kiváló jó hatással, biztos eredménnyel.

Állandó fürdőorvos: Dr. Lendvai Márk.

Kitűnő magyar koszt!

Állandó zenekar!

Legolcsóbb árak!

Ünnepélyes megnyitás május 17-én.

Építeni szándékozók figyelmébe!

Vollák József és Társa

építési vállalkozók, építési iroda és faterp

Arad, Radnai-ut 6. szám.

Városi és megyei telefon 65.

Elvállalunk mindennemű

kőműves munkát,

ugy mint bérházak, magán épületek, nyaralók, stb. felépítését, bár mely
stíl szerint; helyben és vidéken; továbbá amerikai és más rendszeru jég-
vermek, elevátorok, magtárak, istállók, stb. felépítését és szakszerű beren-
dezését, valamint régi épületek átalakítását, új homlokzatok készítését és
homlokzatok beszínezését, nedves falak szárazzá tételét stb.

Cementmunkákat, ugymint: cementburkolatok, beton alapok,
lépcsők, boltozatok, cement-jászlok és itatóvájuk, beton csatornák, aknák,
stb. készítését.

Acsmunkákat, ugymint: fedelek és fedélszerkezetek, pajták, színek
és egyéb gazdasági férőhelyek készítését több évi jótállás mellett.

Facement fedelek készítését a legjutányosabb áron.

Elvállaljuk továbbá mindennemű Rabcz-munkák szakszerű elkészítését.

Épületek felmérését és becslését gyorsan és pontosan eszközöljük.

Költségvetéseket kívánatra ingyen szolgálunk.

Eddigi ügyfeleink bizalmáért köszönetet mondva, kérjük azt irányunk-
ban a jövőre nézve is fenntartani.

Kiváló tisztelettel

Vollák Jozsef es Társa.

196

MINDEN HOLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCZBORE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban el-
terjedt készítmény nem zsiros kenőcs, hanem a bőr által azonnal fel-
szívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú
ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt
májfoltot, bőrrákát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Masszazs-
hoz használva eltünttet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek ezimeres védjeggyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1177

Margit szappan 70 fillér. Margit pender 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszertárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Fe-
rencz, Borese-Sebesen: Zangeri Gyula, Berzován: Székely Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi
Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csérmén: Berkes Armin, Elekén: Uj. Pekker István,
Féldeákon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István,
Gyórokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermeesen: Schögl Pál, Kun-
gotán: Fejes Lajos, Kurttoson: Hackenberger László, Medgyessyegyházán: Kelecsényi
Ferencz, Mező-Kovácsbázan: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmá-
gyon: Hanzóros Adám, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécskán: Hokszin János, Pankotán:
Póseviz Gusztáv, Pityvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Si-
mándon: Csiky Lukács, Seberaliban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor,
Tancson: Kusts János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

Levitter Jenő

szobrász

Aradon, Pöltenberg Ernő-utca 20. szám.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki épület és butor-
asztalos uraknak, ugyszintén a n. é. közönségnek b. tudomására
hozni, hogy egy a mai kor igényeinek minden tekintetben
megfelelő

szobrász műtermet

nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát izléses és
stylszerű kivitelben. — Több évi tapasztalatom folytán azon
helyzetben vagyok, hogy n. b. megrendelőim igényeit minden
tekintetben kielégíthetem.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Levitter Jenő, szobrász.

637

Városi és megyei telefon 115.
Tisztelettel felhívom mélyentisztelt ve-
vőim és a n. é. közönség szíves figyelmét,
hogy 355

színes bőr különlegességeim a
tavaszi időnyre megérkeztek.

Rendeléseket a legsikesebb divat szerint
pontosan eszközölk.

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészete

Arad, Szabadság-tér.

Városi és megyei telefon 115.

Ujítás a lakások tisztázásánál!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönsé-
get, hogy hosszú kísérletezés után oly
szerrel és eszközzel rendelkezem, hogy
teljes megbízhatóság és jótállás mellett
a lakások

tökéletes féregmentessé tételét
elvallalom.

Teljesítek mindennemű díszes és egy-
szerűbb

szobák, termek stb. festését

a legegyszerűbbtől a legmagasabb igény-
eknek megfelelő legdíszesebb kivitelig
és mindennemű mázolás és fénymázolási
munkákat a legalaposabb kivitelben,
a lehető legjutányosabb árak mellett. A
n. é. közönség b. megbízását kérve ki-
való tisztelettel

Fischer Ármin,

szobafestő, 409

Arad, Vörösmarty-utca 3. szám

(Hortkai-ház.)

**Az előnyös bevásárlásnak
legújabb meglepetésére**

talál a n. é. közönség **Förrey- és Rákóczy-utca sarkán, Kristófy-féle ház-
ban, Szállasi Aladár** által ujonnan be-
rendezett **rőfős-, rövid- és játék-áru**
kereskedésében. Hol **cretton-, kána-
vász-, vászon** áruban, u. m. **színes**
**pamutban, harisnyákban, szala-
gokban, dohányzó-szerekben, pénz-
tárcsákban** és kézimunkához szüksé-
gelt cikkekben **dus, gazdag raktár** tar-
tatik. Különösen ajánlja jóhíraevű

gép-harisnya kötődjét,

melyet **Aradon** még nem létezett **kötő-
gépekkel** szerelt fel, hol **új harisnyák**
kötését és fejelését, **keztük-, kamás-
lik, alsósoknyák, alsóingek** és min-
den a kötőde szakmába vágó javításokat
jutányos árban elkészíték. 335

Tóth János

épület-, butor- és portál-asztalos

Aradon, Illés-utca 19. sz.

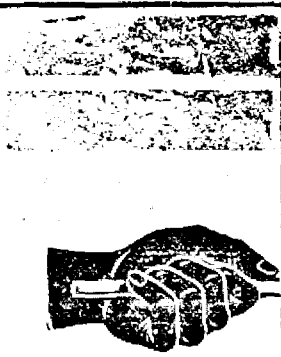
Ajánlja magát a n. é. helybeli
és vidéki közönségnek minden az
**asztalos szakmába vágó mun-
kák, u. m.:**

épület és portál, üzleti és irodai
berendezések elkészítésére

száraz anyagból.

Háló-, étterem-, uri-szobák
és **terem-berendezéseket** bár-
mely stílusban, adott rajz vagy
általam készített rajz szerint a leg-
jutányosabb árak mellett, pontos
és szolid kivitelben. 438

Javításokat pontosan és gyorsan készítek.

Kérje

ingyen és bérmentve

illusztrált árjegyzékemet,
mely több mint 500 ábrát
tartalmaz

**órák, arany-, ezüst-
árukról és zenemü-
ezikkekről.**

KONRÁD JÁNOS

Óragyáros és kiviteli ház Brűx 276. sz.

(Csehország.)

2721

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és véleményezve.

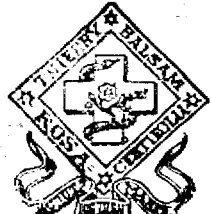
Az üvegek felszerelése a kereskedelmi védjegy-törvény védelme alatt áll.

Ez a balsam beleleleg és külsőleg használ. — Ez a balsam: 1. Fe-
lülmulhatatlanul hatékony gyógyszer a tüdő- és mell-
minden betegségben, enyhíti a hurutot és megakad-
teti a váladékot, elállítja a fájdalmas köbögést a meg-
gyógyítja az ilyen bajokat, még ha idülték is. 2. Kiválóan
használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok minden betegségé-
ben stb. 3. Minden lázat alaposan megszüntet. 4. Meglepe gyorsasággal
meggyógyítja a gyomorgörccsöt, köhikát és hascsikarást. 5. Gyöngéd
szekélet okoz és tisztítja a vért meg a veséket, megszünteti a lép-
kört és a méhlabot és megerősíti az érvágyat és az emésztést. 6. Kiváló-
n szolgál fogfájásnál, odvas fogaknál, szájjoshadásnál és minden
fog- és szájbetegségnél megszünteti a felbőgést és a száj meg gyö-
mor rossz szagát. 7. Külső használatban csodás gyógyszeri képez min-
den sebre, lázas kiütésekre, szipoly, szemölcsök, égett sebek, fagyott
tagok, rüh, kősz és bőrkítések ellen, megszünteti a fejfájást, zugást,
szakadást, kőszvényt, fülfájást stb. Vigyázzni kell mindig a
zöld apóca-védjegyre, mely fent látható! Legbiztosabb vé-
delem a hamisítások ellen, ha közvetlenül hozzadjuk a gyárból,
eredeti karton-dobozokban: bérmentve bármely postafiókára
Ausztria-Magyarországon 12 kis, vagy 6 kettős üveg 4 korona, Bosznia-
Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetnek. Küldés
csakis az őszeg címre való utalványozással mellett.

Thierry A. gyógyszerész Balsama és Gentifolia-kenőcse.

Ez a győgyerejében feltűnőhatatlan két szer sohasem romlik
meg, hanem ellenkezőleg, mentől őregebbek, annál értékesebbékké és
hatékonyabbakká válnak, sem fagy, sem meleg meg nem árt nekik,
minél fogva minden évszakban használhatók. Csaknem mindig meghoz-
zák a segítyt és sikert, legalább az orvos megérkezéskéig; természetesen
sohasem szabad hamisítványokhoz vagy más hatástalan, ugynevezett
pótszerekhez nyúlni, amelyekért csak hiába dobjuk ki a pénzt, hanem
forduljunk mindenkor csak ezen két rég kipróbált, kitűnő, olcsó, meg-
bízható, a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szerhez, melyet min-
den esetre kézzel, minden családban készleiben kell tartani. Ahol
nem lehet valódi minőségben, a valódiság minden ismérével megkapni,
ott rendeljék meg közvetlenül ily cím alatt:

An Apotheker A. Thierry Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Központi raktár Budapestben Török József gyógyszerésznél, Zágrábban Mittelbach gyógyszerésznél
és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél. 2712-11.

Szépítsd arcodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMMEL

A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatása, többször kitün-
tetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény.
Eltünttet rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörössé-
get és mindennemű arcztisztatlanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlypor fehér, rózsaszín és krém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 126

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, Roxnyai Mátyás, Tábor Gyula (Gáj) és Vol-
tek Kálmán, gyógyszerész uraknál Krausz Elemér és Társai, Vol-
tek és Weiss odrguista uraknál.

Váradi János

úrás, Arad Hunyady ezelőtt Fekete
kutya-utca (a Hunyady kávéház-
zal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít min-
denféle órákat, végez e szakmába
vágó műveleteket pontosan 2 évi
jótállás mellett

Raktáron tartok mindennemű
aranyeműt, veszek tört aranyat
és ezüstöt. 699

KISS GYULA

épület és műbutor asztalos

Aradon, Csernovics Péter utca 16.

Elvállal minden az épület és
műbutor-asztalos szakmába vá-
gó munkákat, u. m.: épület-asz-
talos munkát, portálokat,
bolt- és irodai berendezéseket.
Konyha-, háló-, ebédlő- és
szalonbutor berendezést, a leg-
egyszerűbbtől a legdíszesebb
kivitelig és legjutányosabb ár-
ban. 318

Vidéki megrendelések pontosan esz-
köztetnek.

Rajzokkal díjmentesen szolgálok.

Barna Kálmán

festészeti műterme

Aradon, Szt.-Pál-utca 2. sz.

Lakás B. Határ-utca 4. sz.

Elfogad a mű- és díszfestészet
terén előforduló bármely munkák
elkészítését, nevezetesen:

templomok, termek, kastélyok,
stb. belső díszítését.

Szent képeknek, valamint egész
oltároknak előállítását, arczkép, táj-
és genreképek művészi kivitelben
való megfestését. 538

Vázlatok és költségvetésekkiváratra
készíttetnek.

Permetezők

3 évi jótállással (ingyen javítás.)

E permetezők alkatrészei a rézol-
dattal semminemű érintkezésbe
nem jönnek s így azokat sem meg-
támadni, sem eldugni vagy meg-
rongálni nem képes. Ára 32 kor.,
8 évi ingyen javítással.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott 933

Borszivattyuk

s hozzávaló legjobb minőségű gum-
micsövek.

Tüzi-fecskendők

s hozzávaló legjobb minőségű belül
gummizott kendertömők és kutak.
Mindennemű javítások elfogad-
tatnak.

Rendkívüli olcsóság Pünkösdre

Porter Vilmos Nagy Áruházában

 a Szabadság-téren!

APRÓ HIRDETESEK.

Jég

kapható havi bérletben házhoz szállítva Petőfi-u. 7/b. sz. Telefon 199. szám. 1084

Eladó ház.

Egészen új ház, mely még 10 évig adómentes, áll 2 szép nagy szoba, 1 nagy konyha, szép nagy pincze, éléskamra és hozzátartozó mellék-helyiségekkel, igen könnyű feltételek mellett szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóban. 963

fűtő közvetlen közelében

egy 4 szobás utcza lakás és egy 5 szobás utcza lakás f. é. augusztus 1-től, esetleg előbb is kiadó. Bővebbet Karolina-u. 2. 1207

Brassay Testvérek

22 év óta fennálló

fűző üzlete

nagy vevőkörrel,

szabad kézből eladó.

Értekezhetni az üzletben. 1169

Lakást keresek.

Négy nagy szobás lakást keresek augusztusára a főtéren, vagy annak közelében, Ajánlatot „Nagy szobák” cím a kiadóhivatalba kérek.

KINTZLER ZOLTAN

Granometer műorás és ékszerész

Arad, Andrassy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló butorokat pottom áron eladni, megveszem én azokat, ugyszintén

uraságoktól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb árban.

Kivánatra házhoz is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben. 405

Glück József

szobafestő és mázoló

Arad, József főherceg-ut 7. szám.

Eivállai

szobafestő, szobakárpitozó, könnyű sulyu dombormű diszítési és mindennemű mázolás munkálatokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Továbbá ablakok üvegfestési utánzatu diszítését

és lakások féreg (poloska) mentessé tételét. 1188

Nagy választék bel és külföldi (angol, német és francia) kárpitokban, dombormű diszekben és üveg festés utánzatu mintákban. — A nagyérdemű közönség becses megbízását kéri

kiváló tisztelettel

Glück József.

A Toilett Kérdés.

Hölgyek, kik nyaralni mennek,

Hölgyek, kik fürdőbe mennek,

Hölgyek, kik utaznak,

szükségleteit a legujabb mintákban a legjobban és legolcsóbban fedezik

Reiner S. Sándor áruházában

Arad, Hunyadi-utcza 2. szám.